

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ**

Кафедра економіки та фінансів

ЛІТЕРАТУРА

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**для проведення практичних занять з курсу
«ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»
для студентів усіх форм навчання**

Тернопіль-2015

Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни «Податковий менеджмент» для студентів напряму підготовки 8.03050801 «Фінанси і кредит» денної та заочної форми навчання // укл. І.Б.Маркович – Тернопіль, ТНТУ ім.І.Пулюя, 2015. – 90 с.

Укладач: Маркович Ірина Богданівна, кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та фінансів
Тернопільського національного технічного університету імені
Івана Пулюя

Рецензент: Панухник Олена Віталіївна, доктор економічних наук,
професор кафедри економіки та фінансів
Тернопільського національного технічного університету імені
Івана Пулюя

З М І С Т

Передмова.....	5
Тема 1. Теоретичні, правові та організаційні засади податкового менеджменту.....	6
Тема 2. Планування та прогнозування податків і зборів.....	15
Тема 3. Податковий ризик-менеджмент.....	16
Тема 4. Податкова політика в системі державного регулювання.....	17
Тема 5. Облік платників податків.....	17
Тема 6. Облік податкових надходжень, організація сплати податків.....	24
Тема 7. Управління податковим боргом	30
Тема 8. Теоретичні засади податкового контролю.....	35
Тема 9. Планування та організація проведення перевірок.....	37
Тема 10. Контрольна робота податкових інспекцій у сфері справляння податків на споживання	43
Тема 11. Контроль за правильністю нарахування та своєчасністю сплати в бюджет податку на прибуток	44
Тема 12. Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян.....	53
Тема 13. Контроль за правильністю справляння єдиного податку, ресурсних, майнових та інших обов'язкових платежів	59
Тема 14. Митний контроль	68
Тема 15. Західний досвід адміністрування податків.....	71
Термінологічний словник.....	71
Контрольні запитання.....	87

ПЕРЕДМОВА

Мета дисципліни - надати можливість студентам засвоїти методологію і методику стратегічного та оперативного управління в сфері оподаткування в умовах суттєвої зміни порядку обчислення та сплати податків.

Основне завдання курсу - дати студентіві необхідні знання з організації податкового планування, обліку і контролю.

Предметом навчальної дисципліни є організація податкового менеджменту на рівні підприємства.

Завдання вивчення курсу “Податковий менеджмент” полягає у теоретичній та практичній підготовці студентів економічних спеціальностей з низки питань, які повинні **ЗНАТИ** студенти:

- зміст, сутність функцій та принципів організації податкового менеджменту на підприємстві;
- інформаційне забезпечення податкового менеджменту на підприємстві;
- зміст та методики виконання податкового аналізу податкових платежів підприємства;
- планування податкових платежів та методів їх здійснення;
- методи контролю за сплатою податкових платежів;
- податкове регулювання та його змісту.

Крім того, студенти повинні **ВМІТИ** :

- здійснювати розрахунок та облік податків;
- вести особові рахунки платників податків та складати акти перевірок;
- обчислювати недоїмки і пені за результатами перевірок та фінансові санкції або адміністративні штрафи.

Основним завданням проведення практичної частини вивчення дисципліни є забезпечення засвоєння теоретичного матеріалу шляхом обговорення питань теми, тестування, розв’язання практичних завдань та вирішення практичних ситуацій.

При проведенні семінарських занять реалізуються такі форми навчального процесу:

- усне опитування студентів з проблем, які виносяться на обговорення;
- заслуховування і обговорення підготовлених студентами реферативних повідомлень за матеріалами періодичної преси, монографічними джерелами, результатами діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- виконання контрольних завдань за тестами.

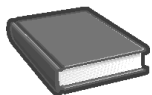
Під час проведення практичних занять здійснюється:

- програмований контроль знань студентів;
- вирішення управлінських ситуацій;
- проведення ділових ігор, круглих столів та диспутів.

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ, ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Зміст теоретичної частини заняття:

- 1.1 Поняття податкового менеджменту та його складові.
- 1.2 Органи управління в сфері оподаткування та їх функції.
- 1.3 Державна фіскальна служба України, її структура, статус, підпорядкування.
- 1.4 Правове регламентування діяльності податкових органів.
- 1.5 Функції органів ДФС України.
- 1.6 Права податкових органів.
- 1.7 Відповідальність платників податків.

Орієнтовний хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями (до 3-х хвилин)
2. Перевірка присутності студентів (до 3-х хвилин)
3. Обговорення та закріплення лекційного матеріалу (до 45-хвилин)
4. Вирішення задач, ситуаційних вправ, проведення розрахунків та формулювання висновків (до 25-хвилин)
5. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання (до 4-х хвилин)

Питання для обговорення:

1. В чому полягає суть податкового менеджменту як науково-практичної дисципліни?
2. Як здійснюється поділ податкового менеджменту за рівнем управління?
3. Охарактеризуйте основні функції податкового менеджменту.
4. Чим відрізняється стратегічне та оперативне управління податкового менеджменту?
5. Які види відповідальності можуть наступати за порушення податкового законодавства?
6. Якими органами здійснюється управління в сфері оподаткування?
7. Охарактеризуйте основні синергійні елементи податкового менеджменту.
8. Чим обумовлена необхідність податкового менеджменту на промисловому підприємстві та його функції.
9. Як розраховується ставка агрегованого оподаткування і що вона показує?
10. Охарактеризуйте основні функції податкового менеджменту на підприємстві.
11. Як побудована система органів державної податкової служби України?
12. В чому полягають основні принципи до роботи податкової міліції?
13. На яких принципах базується система оподаткування?

14. Охарактеризуйте права та обов'язки платників податків?

15. Охарактеризуйте права та обов'язки органів державної податкової служби?

Практична частина заняття

Завдання № 1.1

Зробити висновок про тип податкової системи шляхом розрахунку ефективної податкової ставки. Підтвердити висновок про тип податкової системи шляхом виявлення характеру перерозподілу доходів громадян після сплати податків.

До оподаткування доходи групи платників із низькими доходами становили 80 000 тис. грн, доходи групи платників з високими доходами становлять 260 000 тис. грн. Сума сплачених податків групою платників із низькими доходами становить 9000 тис. грн, групою платників із високими доходами — 21 000 тис. грн.

Розв'язання

1 Визначимо структуру доходів до сплати податків:

$$CH' = \frac{80000}{340000} \times 100\% = 23,53\%$$

— для платників із низьким доходом;

$$CB' = \frac{260000}{340000} \times 100\% = 76,47\%$$

— для платників із високим доходом.

2 Знайдемо ефективну податкову ставку:

$$CmH = \frac{9000}{80000} \times 100\% = 11,25\%$$

— для платників із низьким доходом;

$$CmB = \frac{21000}{260000} \times 100\% = 8,08\%$$

— для платників із високим доходом.

3 Дохід після сплати податків дорівнює:

$$Дн = 80000 - 9000 = 71000 \text{ (грн)}$$

— для платників із низьким доходом;

$$Дв = 260000 - 21000 = 239000 \text{ (грн)}$$

— для платників із високим доходом.

4 Визначимо структуру доходів після сплати податків:

$$CH'' = \frac{71000}{310000} \times 100\% = 22,90\%$$

— для платників із низьким доходом;

$$CB'' = \frac{239000}{310000} \times 100\% = 77,10\%$$

— для платників із високим доходом.

Розрахунки записано в таблицю 1.1.

Визначення типу податкової системи держави

Група платників податку	Доходи платників, тис.грн	Структура доходу до сплати податків,	Сума сплачених податків, тис.грн	Ефективна податкова ставка, %	Дохід після сплати подат-	Структура доходу після сплати
З низькими доходами	80000	23,53	9000	11,25	71000	22,90
З високими доходами	260000	76,47	21000	8,08	239000	77,10
Разом	340000	100,00	30000		310000	100

Висновок: у зв'язку з тим, що ефективна податкова ставка у платників із низькими доходами (11,25%) вище ефективної податкової ставки для платників із високими доходами (8,08%), податкова система є регресивною. Після сплати податків структура доходу розподілилася на користь платників із високими доходами.

Завдання № 1.2

Необхідно **визначити** податкове навантаження на макрорівні.

Умова задачі

Валовий внутрішній продукт (ВВП) держави за рік становить 250 млрд грош. од., податкові надходження до зведеного бюджету становлять:

- прями податки (ПП) — 40 млрд грош. од.;
- непрями податки (НП) — 60 млрд грош. од.

Розв'язання

1. Визначимо розмір податкових надходжень до бюджету (ПБ):

$$\text{ПБ} = \text{ПП} + \text{НП};$$

$$\text{ПБ} = 40 + 60 = 100 \text{ млрд грош. од.}$$

2. Визначимо податкове навантаження на макрорівні:

$$P = \frac{100}{250} \times 100\% = 40\%.$$

Висновок: податкове навантаження в державі становить 40%.

Завдання № 1.3

Необхідно розрахувати податкове навантаження на мікро-рівні за різними методами.

Умова задачі

Податкові виплати (ПВ) підприємства за звітний рік становлять:

- з податку на прибуток — 3,5 тис. грн;
- з податку на додану вартість — 0,9 тис. грн;
- з податків та зборів, що входять до валових витрат, — 2,1 тис. грн;
- з інших податків та зборів — 0,8 тис. грн.

Балансовий прибуток (БП) підприємства за звітний рік становить 18 тис. грн.

Обсяг продажів із ПДВ (Пр) становить 690 тис. грн.

Розв'язання

1. Визначимо суму податкових виплат підприємства за звітний рік:

$$ПВ = 3,5 + 0,9 + 2,1 + 0,8 = 7,3 \text{ тис. грн.}$$

2. Визначимо податкове навантаження:

- як частку податкових виплат у загальній сумі прибутку (за формулою 2):

$$П_2 = \frac{7,3}{18} \times 100\% = 41\%;$$

- як частку податкових виплат в обсязі продажів (за формулою 3):

$$П_3 = \frac{7,3}{690} \times 100\% = 1\%.$$

Відповідь: податкове навантаження, визначене як частка податкових виплат у загальній сумі балансового прибутку підприємства, становить 41%, податкове навантаження, визначене як частка податкових виплат в обсязі продажів підприємства, становить 1 %.

Тестові завдання:

1. Менеджмент – це:
інтеграційний процес формування організацій і управління ними шляхом розробки способів і прийомів досягнення намічених результатів;
визначення напрямку та інтенсивності грошових потоків протягом планового чи звітного періоду;

спосіб групування цифрових показників, що характеризують певне явище (зокрема, наявність чи використання матеріальних, трудових, фінансових ресурсів) через зіставлення або протиставлення окремих його сторін.

2. Податковий менеджмент виступає як:

інструмент вилучення доходів суб'єктів підприємницької діяльності у Державний бюджет;

інструмент вилучення доходів суб'єктів підприємницької діяльності у державний бюджет і як інструмент, який оптимізує фінансово-господарську діяльність підприємств;

інструмент управління державним внутрішнім і зовнішнім боргом відповідно до чинного законодавства.

3. Органи, які здійснюють податковий менеджмент ставлять собі за мету:

вилучити у платника податку максимальну суму податкових платежів на користь Державного бюджету;

вилучити у податкоплатника необхідну суму податкових платежів на користь Державного бюджету, одночасно залишивши йому стільки коштів, скільки необхідно для здійснення розширеного відтворення і розвитку податкової бази;

здійснення контролю за надходженням і використанням коштів державних позабюджетних коштів.

4. Під податковим менеджментом необхідно розуміти:

систему державного управління оподаткуванням, що займається координацією і вдосконаленням всіх сторін оподаткування;

систему управління фінансами, призначену для організації взаємодії фінансових відносин і фондів грошових засобів з метою оптимізації їхнього впливу на кінцеві результати виробництва;

економічну категорію, яка відображає грошові стосунки, які виникають між державою, з одного боку, і підприємствами, організаціями, установами всіх форм власності і фізичними особами - з іншого, з приводу утворення централізованого фонду грошових коштів держави і його використання на розширене відтворення, підвищення рівня життя і задоволення інших суспільних потреб.

5. Метою державного податкового менеджменту є:

забезпечення виконання плану економічного і соціального розвитку необхідними бюджетними коштами з дотриманням оптимальних фінансових пропорцій;

створення та забезпечення функціонування ефективної податкової політики, вдосконалення всієї податкової системи;

складання звітів, інформація яких призначена для внутрішніх користувачів інформації (власників, менеджерів).

6. Складовими державного податкового менеджменту є:

аналіз та контроль виробничо-господарської діяльності;

податкове планування і прогнозування, податкове регулювання, податковий контроль;

інвентаризація, оцінка, калькуляція, баланс, звітність.

7. До суб'єктів державного податкового менеджменту належать:

державна та її органи, платники податків;

тільки держава (в особі законодавчих та виконавчих, у т. ч. фінансових органів);

тільки платники податків.

8. Чи правильним твердження, що податковий контроль є функцією податкового менеджменту?

так

ні

9. Функціями податкового менеджменту є:

Планування, організація, контроль

Законотворчість, мотивація, контроль

Законотворчість, прогнозування, контроль

Законотворчість, аналіз, прогнозування, контроль

10. За порушення податкового законодавства передбачені наступні види відповідальності:

Адміністративна

Фінансова

Кримінальна

Усі відповіді правильні

11. Нарахування штрафних санкцій є інструментом покарання порушень податкового законодавства відповідно до настання ____ відповідальності:

Адміністративної

Фінансової

Кримінальної

12. Стягнення штрафів з керівників та посадових осіб підприємств порушників податкового законодавства є інструментом покарання відповідно до настання _____ відповідальності:

- Адміністративної
- Фінансової
- Кримінальної

13. Кримінальна відповідальність настає за заниження сум податків в розмірі:
5 тис.грн.
10 тис. грн.
86 тис.грн.
100 тис. грн.

14. Ставка агрегованого оподаткування визначається як відношення:
Прибутку до собівартості виготовленої продукції
Прибутку до суми податкових зобов'язань
Розміру податкових зобов'язань до прибутку

15. Основними функціями податкового менеджменту на підприємстві є:
Аналіз зовнішнього податкового середовища
Прогнозування
Податкове планування
Податкова мотивація контроль
Усі відповіді правильні

16. Не відноситься до функцій податкового менеджменту на підприємстві
Аналіз зовнішнього податкового середовища
Прогнозування
Податкове планування
Податкова мотивація
Контроль
Усі відповіді правильні

17. Основними завданнями державної податкової служби є:
забезпечення дотримання податкового законодавства, здійснення контролю за правильністю обчислення, повнотою і своєчасністю сплати до бюджетів, державних цільових фондів податків і зборів (обов'язкових платежів), а також неподаткових доходів, установлених законодавством;
внесення у встановленому порядку пропозицій щодо вдосконалення податкового законодавства;
контроль за дотриманням антимонопольного законодавства
прийняття у випадках, передбачених законодавством, нормативно-правових актів і методичних рекомендацій з питань оподаткування;
усі відповіді правильні

18. Чи є завданням державної податкової служби роз'яснення законодавства з питань оподаткування серед платників податків?
Так
Ні

19. Чи є завданням державної податкової служби прийняття у випадках, передбачених законодавством, нормативно-правових актів і методичних рекомендацій з питань оподаткування?

Так
Ні

20. Податкову міліцію очолює:
Головний радник податкової служби
Перший заступник Голови ДПА України
Прем'єр міністр України
Голова Верховної Ради України

21. Чи існує посада прапорщик податкової міліції в органах податкової міліції?
Так
Ні

22. Встановлення і скасування податків здійснюється:
Президентом
Верховною Радою
Кабінетом Міністрів
Державною податковою адміністрацією

23. Забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу –
Принцип рівності платників перед законом
Принцип загальності оподаткування
Принцип соціальної справедливості оподаткування

24. Установлення податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків – принцип:
Рівності оподаткування
Загальності оподаткування
Нейтральності оподаткування

25. Зміст податку визначається такими факторами:
економічною побудовою суспільства;
соціальною політикою держави;
стратегією розвитку держави
усі відповіді правильні

26. Вкажіть характерні риси податків
мають неповоротний обов'язковий характер;
не мають ознак еквівалентного обміну;
непрогнозовані для платників;
мають нерегулярний характер
носять суб'єктивний характер

27. Під час встановлення податку обов'язково визначаються такі елементи:
платники податку;
об'єкт оподаткування;
база оподаткування;
ставка податку;
усі відповіді правильні

28. Податкова система України включає такі підсистеми:
підсистему оподаткування юридичних осіб;
підсистему оподаткування фізичних осіб;
підсистему платежів до державних цільових фондів.
Усі відповіді правильні

29. Встановлення розмірів місцевих податків і зборів відноситься до компетенції:
Верховної Ради України
Міських, селищних, сільських рад
Кабінету Міністрів України
Усі відповіді правильні

30. Кожен з платників податків не може бути платником податку за одним або декількома податками та зборами
Так
Ні

31. Чи має платник податків право безоплатно отримувати в органах податкової служби інформацію про податки і збори?
Так
Ні

32. Особа, на яку покладається обов'язок з обчислення, утримання з доходів, що нараховуються платнику, та перерахування податків до бюджету від імені та за рахунок коштів платника податків, називається:
Податковий суб'єкт
Податковий об'єкт
Податковий агент
Податковий довірений
Правильної відповіді немає

33. Податкові агенти прирівнюються до платників податку і мають права та виконують обов'язки, встановлені Податковим Кодексом для платників податків
Так
Так, але мають деякі виключення
Ні

34. Письмові повідомлення про запрошення платників податків до органів податкової служби з метою проведення перевірки, надсилаються не пізніше, ніж за ___ днів до дня запрошення:
5
7
10

35. Чи має право орган податкової служби вимагати у платників податків копії документів, що свідчать про порушення вимог податкового законодавства?
Так
Ні

36. Чи має право орган податкової служби вимагати у платників податків довідки про наявність банківських рахунків?
Так

Ні

37. Чи має право орган податкової служби вимагати у платників податків оригінали паспортів працівників підприємства?

Так

Ні

38. Чи має право орган податкової служби вимагати у платників податків надання доступу до житла громадян, яке використовується для провадження господарської діяльності?

Так

Ні

39. Чи має право орган податкової служби вимагати у платників податків надання доступу до територій та приміщень, що використовуються для провадження господарської діяльності?

Так

Ні

40. Вилучення оригіналів первинних фінансово-господарських та бухгалтерських документів у платників податків може проводитися:

За рішенням органів податкової інспекції

За рішенням суду

Вилучення проводиться не може

Усі відповіді правильні

41. Податковий обов'язок є _____ стосовно інших неподаткових обов'язків платника податків, крім випадків, передбачених законом.

Першочерговим

Другорядним

Безумовним

Усі відповіді правильні

Теми рефератів:

1. Сутність державного податкового менеджменту та його характеристика.
2. Податковий менеджмент підприємства та його особливості.
3. Функції податкового менеджменту в Україні в умовах трансформації економіки.
4. Стратегічний і тактичний податковий менеджмент: характеристика та особливості.

Рекомендована література:

1. Закон України "Про систему оподаткування" від 18.02.1997 р. зі змінами і доповненнями.
2. Закон України "Про Державну податкову службу" від 05.02. 1998 р. № 83/98 зі змінами і доповненнями.
3. Ісашина Г. Ю. Податковий менеджмент: Навчальний посібник. - К.: ЦУЛ, 2003.

4. Кізима А. Я. Податковий менеджмент: Навчально-методичний посібник. - Тернопіль: Астон, 2002. - 166с.

5. Онисько С. М., Тофан І. М.. Податкова система: Підручник.-Львів: Магнолія Плюс, 2005. - 332 с.

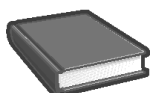
6. Хотинская Г.И. Налоговый менеджмент и его эффективность // Финансовый менеджмент. - 2002. - №2. - С. 35-50.

ТЕМА 2.

ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ

Зміст теоретичної частини заняття:

2.1 Співвідношення понять “податкове планування” та “планування податкових надходжень”.

2.2 Зміст поняття “прогнозування і планування податкових надходжень”.

2.3 Чинники, які впливають на якість прогнозування і планування податкових надходжень.

2.4 Податкове навантаження та методи його оцінювання на макrorівні

2.5 Загальна характеристика методів податкового прогнозування і планування податкових надходжень

2.6 Прогнозування прямих податків.

2.7 Прогнозування непрямих податків.

Орієнтовний хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями (до 3-х хвилин)
2. Перевірка присутності студентів (до 3-х хвилин)
3. Обговорення та закріплення лекційного матеріалу (до 45-хвилин)
4. Вирішення задач, ситуаційних вправ, проведення розрахунків та формулювання висновків (до 25-хвилин)
5. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання (до 4-х хвилин)

Питання для обговорення:

1. Яким чином співвідносяться між собою поняття «податкове планування» та «планування податкових надходжень»?
2. Які особливості здійснення планування та прогнозування податкових надходжень?
3. Проаналізуйте зв'язок між загальнодержавним та корпоративним податковим плануванням.
4. Дайте пояснення елементам механізму загальнодержавного прогнозування і планування податкових надходжень.
5. Які чинники здійснюють найбільший вплив на якість прогнозування і

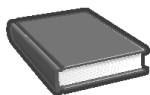
планування податкових надходжень?

6. Які методи є найбільш поширеними у процесах визначення рівня ризиків порушення запланованих обсягів та графіків здійснення податкових надходжень?
7. Яким чином можна здійснити оцінювання податкового навантаження на макrorівні?
8. За яким механізмом здійснюється прогнозування прямих та непрямих податків?

ТЕМА 3. ПОДАТКОВИЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ

Зміст теоретичної частини заняття:

- 3.1 Управління фінансовими ризиками на підприємстві як база для формування системи управління ризиками податкових надходжень
- 3.2 Особливості податкових ризиків держави та шляхів їх мінімізації

Орієнтовний хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями (до 3-х хвилин)
2. Перевірка присутності студентів (до 3-х хвилин)
3. Обговорення та закріплення лекційного матеріалу (до 45-хвилин)
4. Вирішення задач, ситуаційних вправ, проведення розрахунків та формулювання висновків (до 25-хвилин)
5. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання (до 4-х хвилин)

Питання для обговорення:

1. В чому полягає суть процесів управління фінансовими ризиками на підприємствах?
2. Яким чином проводиться диверсифікація боргових зобов'язань суб'єкта підприємницької діяльності?
3. Охарактеризуйте процес управління ризиками організації.
4. Які блоки завдань влучає система управління ризиками та якими інструментами вона оперує?
5. Як пов'язана між собою система управління фінансовими ризиками підприємства та податкові ризики держави?
6. Яким чином можуть бути нейтралізовані або мінімізовані ризики податкових платежів держави?

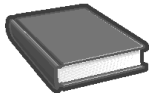

ТЕМА 4.

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Зміст теоретичної частини заняття:

- 4.1. Суть податкової політики і податкового механізму.
- 4.2 Цілі податкової політики.
- 4.3 Принципи формування податкової політики держави.
- 4.4 Типи і форми податкової політики.
- 4.5 Поняття податкового тягара, методи його вимірювання.

Орієнтовний хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями (до 3-х хвилин)
2. Перевірка присутності студентів (до 3-х хвилин)
3. Обговорення та закріплення лекційного матеріалу (до 45-хвилин)
4. Virішення задач, ситуаційних вправ, проведення розрахунків та формулювання висновків (до 25-хвилин)
5. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання (до 4-х хвилин)

Питання для обговорення:

1. Проаналізуйте значення та роль державного бюджету як головного інструменту регулювання економічного розвитку країни.
2. Охарактеризуйте концепції бюджетної політики.
3. Розкрийте основні параметри державного бюджету.
4. У чому полягають основні засади функціонування податкової системи сучасної держави?
5. Якими є основні проблеми зниження рівня перерозподілу ВВП через державний бюджет та напрями їх розв'язання?
6. У чому полягає необхідність податкового стимулювання розвитку малого підприємництва?
7. Проаналізуйте особливості використання ефекту Лаффера у фіскальній політиці урядами розвинених країн.

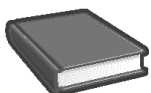

ТЕМА 5.

ОБЛІК ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ

Зміст теоретичної частини заняття:

- 5.1 Сутність та значення обліку платників податків - юридичних осіб.

- 5.2 Порядок подання документів для реєстрації у податкових органах.
- 5.3 Реєстрація і облік філій, відділень. Єдиний банк даних платників податків - юридичних осіб.
- 5.4 Державний реєстр фізичних осіб (ДРФО) - платників податків та інших обов'язкових платежів. Реєстр фізичних осіб - платників податків, суб'єктів підприємницької діяльності: мета створення, зміст інформації, елементи інформаційного фонду Державного реєстру фізичних осіб, джерела формування інформаційного фонду, напрями використання.
- 5.5 Особливості взяття на податковий облік фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності.

Орієнтовний хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями (до 3-х хвилин)
2. Перевірка присутності студентів (до 3-х хвилин)
3. Обговорення та закріплення лекційного матеріалу (до 45-хвилин)
4. Вирішення задач, ситуаційних вправ, проведення розрахунків та формулювання висновків (до 25-хвилин)
5. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання (до 4-х хвилин)

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте порядок взяття на облік платників податків юридичних осіб в органах ДПС.
2. Яким чином здійснюється реєстрація філій (відділень) в органах ДПС?
3. Які документи та в які терміни подаються в органи ДПС платниками-юридичними особами для реєстрації?
4. В чому полягають особливості взяття на облік великих платників податків?
5. Охарактеризуйте особливості обліку платників податку на прибуток підприємств.
6. Які особливості обліку платників юридичних осіб?
7. Яка мета створення та які елементи інформаційного фонду містяться у Державному реєстрі фізичних осіб?
8. В чому полягають особливості взяття на податковий облік фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності?

Тестові завдання:

1. Державна реєстрація суб'єктів господарювання здійснюється:
 Податковими органами
 Реєстраторами місцевих органів влади
 Самозайнятими особами
 Правильної відповіді немає

2. Облік платників податків в органах державної податкової служби ведеться за:
Податковими номерами
Номерами реєстрації
Кодами видів діяльності
Ідентифікаційними номерами
3. Центральним органом державної податкової служби визначаються:
порядок обліку платників податків і зборів;
перелік документів, які подаються для взяття на облік платників податків, а також порядок подання таких документів;
форми заяв, свідоцтв та документів з питань реєстрації та обліку платників податків усі відповіді правильні
4. Взяття на облік за основним місцем обліку юридичних осіб в органах державної податкової служби здійснюється не пізніше ... з дня отримання відповідних відомостей органами державної податкової служби
наступного робочого дня
наступних трьох днів
наступних 10 днів
5. Органи державної реєстрації зобов'язані протягом ____ робочих днів з дня оформлення внести дані з реєстраційної картки до Реєстру суб'єктів підприємницької діяльності.
3
5
10
20
6. Чи правильним є твердження, що органи державної реєстрації зобов'язані протягом 5 робочих днів з дня оформлення внести дані з реєстраційної картки до Реєстру суб'єктів підприємницької діяльності?
Так
Ні
7. Чи правильним є твердження, що органи державної реєстрації зобов'язані протягом 30 робочих днів з дня оформлення внести дані з реєстраційної картки до Реєстру суб'єктів підприємницької діяльності?
Так
Ні
8. Органи державної реєстрації зобов'язані протягом ____ робочих днів з дня оформлення видати Свідоцтво про державну реєстрацію.
3
5
10
20
9. Чи правильним є твердження, що органи державної реєстрації зобов'язані протягом 30 робочих днів з дня оформлення видати Свідоцтво про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності?
Так
Ні

10. Чи правильним є твердження, що органи державної реєстрації зобов'язані протягом 5 робочих днів з дня оформлення видати Свідоцтво про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності?

Так

Ні

11. Юридичні особи повинні у 20-денний термін після отримання Свідоцтва про державну реєстрацію зареєструвати в органах податкової служби?

Так

Ні

12. Юридичні особи повинні у ____-денний термін після отримання Свідоцтва про державну реєстрацію зареєструвати в органах податкової служби:

3

5

10

20

13. Платники податків — юридичні особи для взяття на облік подають в органи ДПС за місцезнаходженням такі документи: заяву за формою:

№ 1-ОПП

№ 5-ОПП

№ 25-ОПП

14. Взяття на облік платника податків — юридичної особи (філії) здійснюється органом ДПС протягом ____ робочих днів після надходження заяви за ф. № 1-ОПП

2

10

20

30

15. Після взяття платника податків на облік орган ДПС видає платникові — юридичній особі довідку про взяття на облік як платника податків за формою _____

№ 1-ОПП

№ 4-ОПП

№ 5-ОПП

№ 25-ОПП

16. Чи можуть бути платниками податку на прибуток неприбуткові організації?

Так

Ні

17. Чи є платниками податку на прибуток нерезиденти, які отримують свої доходи за кордоном?

Так

Ні

18. Суми, відображені у складі доходів платника податку

Підлягають обов'язковому повторному включенню до складу його доходів

Не підлягають повторному включенню до складу його доходів

Підлягають обов'язковому потрійному включенню до складу його доходів

19. Непрямий податок, який включається до ціни товару та сплачується незалежно від результатів діяльності підприємства –

Податок на додану вартість

Податок на прибуток

Податок з доходів фізичних осіб

Усі відповіді вірні

20. У разі обов'язкової реєстрації особи як платника податку реєстраційна заява подається до органу державної податкової служби не пізніше

10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій.

20 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій.

25 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій.

21. У разі обов'язкової реєстрації особи як платника податку реєстраційна заява подається до органу державної податкової служби не пізніше

10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій.

ніж за 20 календарних днів до початку податкового періоду, з якого такі особи вважатимуться платниками податку та матимуть право на податковий кредит і випуску податкових накладних.

25 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій

22. Реєстрація діє до дати анулювання реєстрації платника податку, яка проводиться шляхом виключення з реєстру платників податку і відбувається у разі якщо:

будь-яка особа, зареєстрована як платник податку протягом попередніх 12 місяців, подала заяву про анулювання реєстрації, якщо загальна вартість оподатковуваних товарів/послуг, що надаються такою особою, за останні 12 календарних місяців була меншою від 300000 грн., за умови сплати суми податкових зобов'язань;

будь-яка особа, зареєстрована як платник податку, прийняла рішення про припинення та затвердила ліквідаційний або передавальний баланс щодо своєї діяльності відповідно до законодавства за умови сплати суми податкових зобов'язань із податку;

будь-яка особа, зареєстрована як платник податку, реєструється як платник єдиного податку, умова сплати якого не передбачає сплати податку на додану вартість;

усі відповіді правильні

23. Ставки податку на додану вартість встановлюються від бази оподаткування в таких розмірах:

20 відсотків

17 відсотків

0 відсотків.

Усі відповіді правильні

24. У разі обов'язкової реєстрації особи як платника податку реєстраційна заява подається до органу державної податкової служби не пізніше

10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій.

30 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій.

15 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій.

25. Чи правильним є твердження, що у разі обов'язкової реєстрації особи як платника податку реєстраційна заява подається до органу державної податкової служби не пізніше 10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій?

- Так
- Ні

26. Чи правильним є твердження, що у разі обов'язкової реєстрації особи як платника податку реєстраційна заява подається до органу державної податкової служби не пізніше 30 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій?

- Так
- Ні

27. Реєстрації суб'єктів господарювання як платників податку на додану вартість підлягають:

- Обов'язково усі платники податків
- Платники, що добровільно виявили бажання бути платником ПДВ
- Великі та середні платники податків
- Усі відповіді правильні

28. Реєстрація платників податку на додану вартість проводиться:

- Державними реєстраторами
- Органами державної податкової служби
- Міською радою

29. Чи правильним є твердження, що реєстрація платників податку на додану вартість проводиться державними реєстраторами?

- Так
- Ні

30. Чи правильним є твердження, що реєстрація платників податку на додану вартість проводиться органами державної податкової служби?

- Так
- Ні

31. Чи правильним є твердження, що реєстрація платників податку на додану вартість проводиться міською радою?

- Так
- Ні

32. У разі відсутності підстав для відмови у реєстрації особи як платника ПДВ орган податкової служби зобов'язаний видати заявнику свідоцтво протягом _____ днів від дати надходження реєстраційної заяви

- 5
- 10
- 30

33. У разі відсутності підстав для відмови у реєстрації особи як платника ПДВ орган податкової служби зобов'язаний видати заявнику свідоцтво протягом 10 днів від дати надходження реєстраційної заяви.

Так
Ні

34. У разі відсутності підстав для відмови у реєстрації особи як платника ПДВ орган податкової служби зобов'язаний видати заявнику свідоцтво протягом 45 днів від дати надходження реєстраційної заяви.

Так
Ні

35. Особі, що реєструється як платник ПДВ, присвоюється____, який використовується для сплати податку.

Ідентифікаційний номер
Індивідуальний податковий номер
Індивідуальний номер особи-платника ПДВ

36. Чи може бути особа одночасно платником єдиного податку та ПДВ?

Так
Ні

37. Чи може бути особа одночасно платником єдиного податку та податку на прибуток?

Так
Ні

Теми рефератів:

1. Порядок реєстрації платників податків в державних органах.
2. Процедура реєстрації в органах ДПС юридичних та фізичних осіб.

Рекомендована література:

1. Закон України "Про систему оподаткування" від 18.02.1997 р. зі змінами і доповненнями
2. Закон України "Про Державну податкову службу" від 05.02. 1998 р. № 83/98 зі змінами і доповненнями.
3. Наказ Державної податкової адміністрації України" Про затвердження Інструкції про порядок ведення органами державної податкової служби оперативного обліку платежів до бюджету, контроль за справлянням яких здійснюється органами державної податкової служби" від 18.07. 2005 р. № 276.
4. Кізима А. Я. Податковий менеджмент: Навчально-методичний посібник. - Тернопіль: Астон, 2002. - 166с.
5. Мельник Д. Ю. Налоговый менеджмент. М.: Финансы и статистика, 2000. - 352 с.

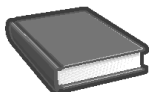
6. Тимченко О.М. Податковий менеджмент: Навчально-методичний посібник. - К.: КНЕУ, 2001.
7. Ярема Б. П., Маринець В. П. Податкова система: збірник задач: Навчальний посібник. 2-ге вид., переробл. і доп. - Львів: "Магнолія Плюс", 2006.

ТЕМА 6. ОБЛІК ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ, ОРГАНІЗАЦІЯ СПЛАТИ ПОДАТКІВ

Зміст теоретичної частини заняття:

- 6.1 Порядок ведення оперативного обліку платежів до бюджету, склад підрозділів, що здійснюють облік.
- 6.2 Особові рахунки платників податків та порядок їх ведення.
- 6.3 Документи, на підставі яких проводиться облік нарахованих і фактично сплачених сум податків та платежів до бюджету.
- 6.4 Перевірка особових рахунків платників.

Орієнтовний хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями (до 3-х хвилин)
2. Перевірка присутності студентів (до 3-х хвилин)
3. Обговорення та закріплення лекційного матеріалу (до 45-хвилин)
4. Вирішення задач, ситуаційних вправ, проведення розрахунків та формулювання висновків (до 25-хвилин)
5. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання (до 4-х хвилин)

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте порядок ведення оперативного обліку платежів до бюджету.
2. Яким чином організована робота підрозділів ДПС, що здійснює облік платежів до бюджету?
3. На підставі яких документів здійснюється нарахування платежів до бази даних органів ДПС?
4. Від яких органів надходять документи до органів ДПС для підтвердження сплати податків до бюджету?
5. З якою метою податкові органи відкривають особі рахунки платників податків?

Тестові завдання:

1. Державна реєстрація суб'єктів господарювання здійснюється:
Податковими органами
Реєстраторами місцевих органів влади
Самозайнятими особами
Правильної відповіді немає
2. Облік платників податків в органах державної податкової служби ведеться за:
Податковими номерами
Номерами реєстрації
Кодами видів діяльності
Ідентифікаційними номерами
3. Центральним органом державної податкової служби визначаються:
порядок обліку платників податків і зборів;
перелік документів, які подаються для взяття на облік платників податків, а також порядок подання таких документів;
форми заяв, свідоцтв та документів з питань реєстрації та обліку платників податків
усі відповіді правильні
4. Взяття на облік за основним місцем обліку юридичних осіб в органах державної податкової служби здійснюється не пізніше ... з дня отримання відповідних відомостей органами державної податкової служби
наступного робочого дня
наступних трьох днів
наступних 10 днів
5. Органи державної реєстрації зобов'язані протягом ____ робочих днів з дня оформлення внести дані з реєстраційної картки до Реєстру суб'єктів підприємницької діяльності.
3
5
10
20
6. Чи правильним є твердження, що органи державної реєстрації зобов'язані протягом 5 робочих днів з дня оформлення внести дані з реєстраційної картки до Реєстру суб'єктів підприємницької діяльності?
Так
Ні
7. Чи правильним є твердження, що органи державної реєстрації зобов'язані протягом 30 робочих днів з дня оформлення внести дані з реєстраційної картки до Реєстру суб'єктів підприємницької діяльності?
Так
Ні
8. Органи державної реєстрації зобов'язані протягом ____ робочих днів з дня оформлення видати Свідоцтво про державну реєстрацію.
3
5
10
20

9. Чи правильним є твердження, що органи державної реєстрації зобов'язані протягом 30 робочих днів з дня оформлення видати Свідоцтво про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності?

Так

Ні

10. Чи правильним є твердження, що органи державної реєстрації зобов'язані протягом 5 робочих днів з дня оформлення видати Свідоцтво про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності?

Так

Ні

11. Юридичні особи повинні у 20-денний термін після отримання Свідоцтва про державну реєстрацію зареєструвати в органах податкової служби?

Так

Ні

12. Юридичні особи повинні у ____-денний термін після отримання Свідоцтва про державну реєстрацію зареєструвати в органах податкової служби:

3

5

10

20

13. Платники податків — юридичні особи для взяття на облік подають в органи ДПС за місцезнаходженням такі документи: заяву за формою:

№ 1-ОПП

№ 5-ОПП

№ 25-ОПП

14. Взяття на облік платника податків — юридичної особи (філії) здійснюється органом ДПС протягом ____ робочих днів після надходження заяви за ф. № 1-ОПП

2

10

20

30

15. Після взяття платника податків на облік орган ДПС видає платникові — юридичній особі довідку про взяття на облік як платника податків за формою _____

№ 1-ОПП

№ 4-ОПП

№ 5-ОПП

№ 25-ОПП

16. Чи можуть бути платниками податку на прибуток неприбуткові організації?

Так

Ні

17. Чи є платниками податку на прибуток нерезиденти, які отримують свої доходи за кордоном?

Так

Ні

18. Суми, відображені у складі доходів платника податку
Підлягають обов'язковому повторному включенню до складу його доходів
Не підлягають повторному включенню до складу його доходів
Підлягають обов'язковому потрійному включенню до складу його доходів

19. Непрямий податок, який включається до ціни товару та сплачується незалежно від результатів діяльності підприємства –
Податок на додану вартість
Податок на прибуток
Податок з доходів фізичних осіб
Усі відповіді вірні

20. У разі обов'язкової реєстрації особи як платника податку реєстраційна заява подається до органу державної податкової служби не пізніше
10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій.
20 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій.
25 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій.

21. У разі обов'язкової реєстрації особи як платника податку реєстраційна заява подається до органу державної податкової служби не пізніше
10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій.
ніж за 20 календарних днів до початку податкового періоду, з якого такі особи вважатимуться платниками податку та матимуть право на податковий кредит і виписку податкових накладних.
25 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій

22. Реєстрація діє до дати анулювання реєстрації платника податку, яка проводиться шляхом виключення з реєстру платників податку і відбувається у разі якщо:
будь-яка особа, зареєстрована як платник податку протягом попередніх 12 місяців, подала заяву про анулювання реєстрації, якщо загальна вартість оподатковуваних товарів/послуг, що надаються такою особою, за останні 12 календарних місяців була меншою від 300000 грн., за умови сплати суми податкових зобов'язань;
будь-яка особа, зареєстрована як платник податку, прийняла рішення про припинення та затвердила ліквідаційний або передавальний баланс щодо своєї діяльності відповідно до законодавства за умови сплати суми податкових зобов'язань із податку;
будь-яка особа, зареєстрована як платник податку, реєструється як платник єдиного податку, умова сплати якого не передбачає сплати податку на додану вартість;
усі відповіді правильні

23. Ставки податку на додану вартість встановлюються від бази оподаткування в таких розмірах:
20 відсотків
17 відсотків
0 відсотків.
Усі відповіді правильні

24. У разі обов'язкової реєстрації особи як платника податку реєстраційна заява подається до органу державної податкової служби не пізніше

10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій.

30 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій.

15 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій.

25. Чи правильним є твердження, що у разі обов'язкової реєстрації особи як платника податку реєстраційна заява подається до органу державної податкової служби не пізніше 10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій?

Так

Ні

26. Чи правильним є твердження, що у разі обов'язкової реєстрації особи як платника податку реєстраційна заява подається до органу державної податкової служби не пізніше 30 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій?

Так

Ні

27. Реєстрації суб'єктів господарювання як платників податку на додану вартість підлягають:

Обов'язково усі платники податків

Платники, що добровільно виявили бажання бути платником ПДВ

Великі та середні платники податків

Усі відповіді правильні

28. Реєстрація платників податку на додану вартість проводиться:

Державними реєстраторами

Органами державної податкової служби

Міською радою

29. Чи правильним є твердження, що реєстрація платників податку на додану вартість проводиться державними реєстраторами?

Так

Ні

30. Чи правильним є твердження, що реєстрація платників податку на додану вартість проводиться органами державної податкової служби?

Так

Ні

31. Чи правильним є твердження, що реєстрація платників податку на додану вартість проводиться міською радою?

Так

Ні

32. У разі відсутності підстав для відмови у реєстрації особи як платника ПДВ орган податкової служби зобов'язаний видати заявнику свідоцтво протягом _____ днів від дати надходження реєстраційної заяви

- 5
- 10
- 30

33. У разі відсутності підстав для відмови у реєстрації особи як платника ПДВ орган податкової служби зобов'язаний видати заявнику свідоцтво протягом 10 днів від дати надходження реєстраційної заяви.

- Так
- Ні

34. У разі відсутності підстав для відмови у реєстрації особи як платника ПДВ орган податкової служби зобов'язаний видати заявнику свідоцтво протягом 45 днів від дати надходження реєстраційної заяви.

- Так
- Ні

35. Особі, що реєструється як платник ПДВ, присвоюється_____, який використовується для сплати податку.

- Ідентифікаційний номер
- Індивідуальний податковий номер
- Індивідуальний номер особи-платника ПДВ

36. Чи може бути особа одночасно платником єдиного податку та ПДВ?

- Так
- Ні

37. Чи може бути особа одночасно платником єдиного податку та податку на прибуток?

- Так
- Ні

Теми рефератів:

1. Організація роботи органів ДФС в частині ведення обліку податкових надходжень.
2. Співпраця органів Державного казначейства України, фінансових установ з ДФС з метою формування єдиної бази сплачених податків.

Рекомендована література:

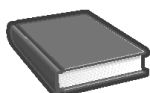
1. Закон України "Про систему оподаткування" від 18.02.1997 р. зі змінами і доповненнями.
2. Закон України "Про Державну податкову службу" від 05.02. 1998 р. № 83/98 зі змінами і доповненнями.
3. Кізима А. Я. Податковий менеджмент: Навчально-методич-ний посібник. - Тернопіль: Астон, 2002. - 166с.

4. Мельник Д. Ю. Налоговый менеджмент. М.: Финансы и статистика, 2000. - 352 с.
5. Онисько С. М., Тофан І. М.. Податкова система: Підручник.-Львів: Магнолія Плюс, 2005. - 332 с.
6. Хотинская Г.И. Налоговый менеджмент и его эффективность // Финансовый менеджмент. - 2002. - №2. - С. 35-50.

ТЕМА 7. УПРАВЛІННЯ ПОДАТКОВИМ БОРГОМ

Зміст теоретичної частини заняття:

- 7.1 Податкове зобов'язання платника податків та порядок його узгодження з податковим органом. Правові підстави для самостійного визначення платникам податків сум податкових зобов'язань податковим органом.
- 7.2 Поняття податкового компромісу і порядок його застосування в межах адміністративної апеляційної процедури.
- 7.3 Поняття податкового боргу, його типи та статуси: інертний та дієвий. Повноваження органів державної податкової служби щодо стягнення податкового боргу. Заходи запобіжного характеру щодо можливості погашення податкового боргу у добровільному порядку (надсилання податкових вимог № 1 і № 2, розстрочення чи відстрочення податкового боргу, спроба досягнення податкового компромісу тощо). Джерела самостійного погашення податкового боргу.
- 7.4 Примусове стягнення податкового боргу. Порядок стягнення податкового боргу з платників податків - юридичних осіб. Особливості стягнення податкового боргу: в разі ліквідації, реорганізації та банкрутства платника податків; з фізичних осіб. Етапи процедури банкрутства боржника, який має податковий борг.
- 7.5 Порядок застосування заходів стягнення податкової заборгованості з фізичних осіб - платників податків.

Орієнтовний хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями (до 3-х хвилин)
2. Перевірка присутності студентів (до 3-х хвилин)
3. Обговорення та закріплення лекційного матеріалу (до 45-хвилин)
4. Вирішення задач, ситуаційних вправ, проведення розрахунків та формулювання висновків (до 25-хвилин)
5. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання (до 4-х хвилин)

Питання для обговорення:

1. У яких випадках податковий орган має право самостійно визначати суму податкового зобов'язання?
2. В чому полягає суть податкового компромісу як способу погодження заборгованостей платників податків перед бюджетом?
3. Щодо яких платників податків процедура податкового компромісу не може бути застосованою?
4. З якими фактами по суті скарги платників податків, що дають підстави попонувати податковий компроміс?
5. В чому полягає відмінність між інертним та дієвим статусом податкового боргу?
6. За якою процедурою здійснюється погашення податкового боргу?
7. Яким чином здійснюється примусове стягнення податкового боргу?
8. Охарактеризуйте основні етапи банкрутства боржника, який має податковий борг.
9. Який порядок застосування заходів стягнення податкової заборгованості з фізичних осіб-платників податків?

Тестові завдання:

1. Чи правильним є твердження, що податкове зобов'язання, самостійно визначене платником податків у податковій декларації, вважається узгодженим з дня подання такої податкової декларації до відповідного податкового органу?

Так

Ні

2. Податковий орган має право самостійно визначати суму податкового зобов'язання платника податків у таких випадках:

платник податків не подає у встановлені строки податкову декларацію;

дані документальних перевірок результатів діяльності платника податків свідчать про заниження або завищення суми його податкових зобов'язань, заявлених у податкових деклараціях;

контролюючий орган виявляє арифметичні або методологічні помітки у поданій платником податків податковій декларації які призвели до заниження або завищення суми податкового зобов'язання,

усі відповіді правильні

3. Податковий орган має право самостійно визначати суму податкового зобов'язання платника податків у таких випадках:

платник податків не подає у встановлені строки податкову декларацію;

дані документальних перевірок результатів діяльності платника податків свідчать про заниження або завищення суми його податкових зобов'язань, заявлених у податкових деклараціях;

якщо підприємство перебуває в стадії банкрутства

усі відповіді правильні

4. Якщо платник податків вважає, що податковий орган неправильно визначив суму податкового зобов'язання або прийняв будь-яке інше рішення, що суперечить законодавству з питань оподаткування або виходить за межі його компетенції, скарга повинна бути подана контролюючому органу протягом ____ календарних днів, наступних за днем отримання платником податків податкового повідомлення, яке оскаржується.

5

25

30

У будь-який момент часу

5. Податкове зобов'язання, узгоджене платником податків або встановлене судом, але не сплачене у встановлений строк, а також пеня, нарахована на суму податкового зобов'язання, вважаються

податковим боргом

податковим зобов'язанням

податковим кредитом

6. До складу податкового боргу входять:

- несплачені у встановлені строки податкові зобов'язання;

- пеня, штрафні санкції (штрафи);

- плата за користування відстрочкою (розстрочкою)

Усі відповіді правильні

7. За умови відсутності своєчасної сплати узгодженої суми податкового зобов'язання податковий орган направляє такому платнику

податкові листи

податкові вимоги

податкові рішення

8. Перша податкова вимога надсилається платнику, у якого є податковий борг, не раніше ____ робочого дня після закінчення граничного строку сплати узгодженої суми податкового зобов'язання

третього

п'ятого

двадцятого

9. Друга податкова вимога надсилається платнику, у якого є податковий борг, не раніше _____ календарного дня від дня надіслання (вручення) першої податкової вимоги у разі непогашений платником податків суми податкового боргу у встановлені строки.

п'ятого

двадцятого

тридцятого

10. Податковий борг платника може перебувати у таких статусах:

інертному

динамічному

дієвому

призупиненому

11. Статус податкового боргу, у якому органи державної податкової служби не застосовують жодних заходів, крім вручення податкових вимог, реєстрації податкової застави в

держреєстрі застав нерухомого майна і опису заставного майна та виключний спосіб - арешт активів платника –боржника –

Інертний
Динамічний
Дієвий
призупинений

12. Статус податкового боргу платника, в якому зменшення такого боргу відбувається завдяки певним діям, що здійснює працівник відділу стягнення податкової заборгованості органу державної податкової служби - податковий керуючий, застосовуючи надані йому повноваження відповідно до законодавства –

Інертний
Динамічний
Дієвий
призупинений

13. Розрізняють наступні види дієвого статусу, до яких може бути віднесено податковий борг, а саме:

- активний;
- пасивний;
- при процедурі банкрутства,
- розстрочення (відстрочення);
- безнадійний

Усі відповіді правильні

14. Вид статусу, в якому працівник підрозділу стягнення податкової заборгованості податкової органу - податковий керуючий - застосовує до боржників всі заходи стягнення, передбачені діючим законодавством. Підставою для нього закінчення граничного терміну погашення податкового боргу після направлення (вручення) 2-ї податкової вимоги (30 календарних днів)

- активний;
- пасивний;
- при процедурі банкрутства,
- розстрочення (відстрочення)

15. Вид дієвого статусу, в якому працівник підрозділу стягнення податкової заборгованості не може застосувати заходи стягнення до боржника, називається:

- активний;
- пасивний;
- при процедурі банкрутства,
- розстрочення (відстрочення)

16. Не можуть бути використані як джерела погашення податкового боргу платника податків за його самостійним рішенням або за рішенням органу стягнення:

- майно платника податків, надане ним у заставу іншим особам
- активи, які належать на правах власності іншим особам та перебувають тимчасовому розпорядженні або користуванні платника податків;
власні кошти підприємства
- майнові права інших осіб, надані платнику податків у тимчасове користування або розпорядження без права їх відчуження

17. Можуть бути використані як джерела погашення податкового боргу платника податків за його самостійним рішенням або за рішенням органу стягнення:

- майно платника податків, надане ним у заставу іншим особам
- активи, які належать на правах власності іншим особам та перебувають тимчасовому розпорядженні або користуванні платника податків;
власні кошти підприємства
- майнові права інших осіб, надані платнику податків у тимчасове користування або розпорядження без права їх відчуження

18. Суб'єктами банкрутства можуть бути:

Виключно юридичні особи

Виключно фізичні особи-підприємці

Юридичні та фізичні особи-підприємці

19. Не можуть бути суб'єктами банкрутства:

- відокремлені структурні підрозділи юридичної особи
- комунальні підприємства, засновані на власності відповідної територіальної громади, якщо стосовно них виключно на пленарному засіданні відповідної ради органів місцевого самоврядування прийняті рішення про незастосування до них положень Закону про банкрутство;
- казенні підприємства
- фізичні особи

Теми рефератів:

1. Процедура погашення податкового боргу юридичними особами.
2. Процедура погашення податкового боргу фізичними особами.

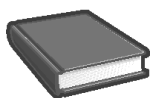
Рекомендована література:

1. Закон України "Про систему оподаткування" від 18.02.1997 р. зі змінами і доповненнями.
2. Закон України "Про Державну податкову службу" від 05.02. 1998 р. № 83/98 зі змінами і доповненнями.
3. Закон України "Про державну службу" від 16.12.1993р. зі змінами і доповненнями.
4. Ісашина Г. Ю. Податковий менеджмент: Навчальний посібник. - К.: ЦУЛ, 2003.
5. Мельник Д. Ю. Налоговый менеджмент. М.: Финансы и статистика, 2000. - 352 с.
6. Тимченко О.М. Податковий менеджмент: Навчально-методичний посібник. - К.: КНЕУ, 2001.
7. Хотинская Г.И. Налоговый менеджмент и его эффективность // Финансовый менеджмент. - 2002. - №2. - С. 35-50.

ТЕМА 8. КОНТРОЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ

Зміст теоретичної частини заняття:

- 8.1 Податковий контроль як функція державного управління економікою та як особлива діяльність із виконання податкового законодавства України.
- 8.2 Схема проведення податкового контролю: реєстрація і облік платників податків, прийом податкової звітності, нарахування платежів до сплати, контроль за своєчасністю і повнотою їх надходження до відповідних бюджетів та державних цільових фондів, здійснення документальних перевірок.
- 8.3 Етапи проведення податкового контролю: доперевірочний аналіз, планування контролю, контакт з об'єктом контролю, документальна перевірка, завершальний етап контролю, реалізація і контроль за виконанням матеріалів перевірки.
- 8.4 Шляхи удосконалення етапів та процедур податкового контролю в сучасних умовах.

Орієнтовний хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями (до 3-х хвилин)
2. Перевірка присутності студентів (до 3-х хвилин)
3. Обговорення та закріплення лекційного матеріалу (до 45-хвилин)
4. Вирішення задач, ситуаційних вправ, проведення розрахунків та формулювання висновків (до 25-хвилин)
5. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання (до 4-х хвилин)

Питання для обговорення:

1. В чому полягає суть податкового контролю?
2. На досягнення яких цілей спрямована контрольна діяльність податкових органів?
3. Що таке «форма податкового контролю»?
4. Як поділяється податковий контроль залежно від часу проведення контрольних заходів?
5. В чому полягає суть попереднього податкового контролю?
6. Які особливості поточного податкового контролю?
7. Охарактеризуйте особливості фактичного податкового контролю?
8. У яких формах може здійснюватися податковий контроль?
9. Від чого залежить ефективність проведення податкового контролю?

Тестові завдання:

1. Залежно від часу проведення контрольних заходів розмежовуються наступні форми податкового контролю:

- Попередній
- Поточний
- наступний
- усі відповіді правильні

2. Контроль за взяттям на облік суб'єкта господарювання відноситься до:

- Попереднього податкового контролю
- Поточного податкового контролю
- Наступного податкового контролю

3. Контроль за правильністю обліку, нарахування та сплати податків суб'єкта господарювання відноситься до:

- Попереднього податкового контролю
- Поточного податкового контролю
- Наступного податкового контролю

4. Залежно від джерел отримання контролюючими органами інформації розмежовуються наступні форми податкового контролю:

- Документальний, фактичний
- Попередній, поточний, наступний
- Активний, пасивний

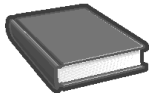

Рекомендована література:

1. Закон України "Про Державну податкову службу" від 05.02. 1998 р. № 83/98 зі змінами і доповненнями.
2. Кізима А. Я. Податковий менеджмент: Навчально-методичний посібник. - Тернопіль: Астон, 2002. - 166с.
3. Мельник Д. Ю. Налоговый менеджмент. М.: Финансы и статистика, 2000. - 352 с.
4. Тимченко О.М. Податковий менеджмент: Навчально-методичний посібник. - К.: КНЕУ, 2001.
5. Фурман А. Шляхи вдосконалення (модернізації) податкового контролю у загальній системі адміністрування податків та обов'язкових платежів до бюджету // Вісник податкової служби України. - 20С1. - № 21. - С. 11 - 15.
6. Хотинская Г.И. Налоговый менеджмент и его эффективность // Финансовый менеджмент. - 2002. - №2. - С. 35-50.

ТЕМА 9. ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРОК

Зміст теоретичної частини заняття:

- 9.1 Класифікація податкових перевірок: документальна невіїзна перевірка, її зміст і завдання, віїзна планова та позапланова документальна перевірка, зустрічні та оперативні перевірки.
- 9.2 Зміст програми перевірки.
- 9.3 Методика визначення сум податкових зобов'язань за непрямими методами: економічного аналізу; розрахунку грошових надходжень; контролю витрат та доходів суб'єктів господарської діяльності - фізичних осіб; аналізу інформації про доходи та витрати платника податку. Порядок оформлення результатів податкових перевірок (акт, довідка).
- 9.4 Зміст акта документальної перевірки: вступна частина, загальні положення, описова частина, висновок та інформативні додатки).

Орієнтовний хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями (до 3-х хвилин)
2. Перевірка присутності студентів (до 3-х хвилин)
3. Обговорення та закріплення лекційного матеріалу (до 45-хвилин)
4. Вирішення задач, ситуаційних вправ, проведення розрахунків та формулювання висновків (до 25-хвилин)
5. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання (до 4-х хвилин)

Питання для обговорення:

1. Перерахуйте види податкових перевірок.
2. В яких випадках проводиться камеральна перевірка?
3. В чому полягає суть документальної планової та позапланової перевірки?
4. Яка періодичність проведення планових документальних перевірок?
5. За яких обставин проводиться документальна позапланова перевірка?
6. Яка тривалість проведення перевірок різних видів?
7. В яких випадках тривалість перевірки може бути збільшена?
8. Яким чином оформлюються результати перевірок?
9. Що таке податковий борг та з яких джерел може проводитися його погашення?
10. Яка відповідальність законодавчо закріплена в Україні за порушення законів оподаткування?

Практична частина заняття

Необхідно:

- сформулювати сутність адміністративного правопорушення;
- зазначити винних осіб;
- визначити суму адміністративного штрафу, який буде накладено на винних осіб Державною податковою службою за наведені правопорушення;
- визначити, ким виноситься рішення про притягнення до адміністративної відповідальності;
- вказати нормативну базу.

Умови задачі

Перевіркою встановлено, що громадянка надавала перукарські послуги без державної реєстрації. Протягом року її було притягнуто до адміністративної відповідальності за ті самі дії.

Розв'язання

1 Вид порушення — повторне протягом року порушення порядку заняття господарською діяльністю (здійснення діяльності без державної реєстрації як суб'єкта підприєм-ницької діяльності, що містить ознаки підприємницької).

2 Винна особа — громадянка, що здійснювала підприєм-ницьку діяльність.

3 Розмір адміністративного штрафу (АШ) від 100 до 500 НМДГ.

Min АШ = 100 x 17грн = 1700 грн,

Max АШ = 500 x 17грн = 8500 грн.

4 Рішення про притягнення до адміністративної відповідальності виносить начальник ДПІ за місцем знаходження.

5 Нормативна база: Закон України «Про Державну податкову службу», Кодекс України «Про адміністративні правопорушення».

Висновок: відповідно до Закону України «Про державну податкову службу» та Кодексу України «Про адміністративні правопорушення» розмір адміністративних штрафів, що накладаються на громадянку, коливається від 1700 грн до 8500 грн.

Тестові завдання:

1. Органи державної податкової служби мають право проводити такі перевірки:
  - камеральні
  - документальні
  - контрольні
  - фактичніусі відповіді правильні

2. Перевірка, яка проводиться у приміщенні органу державної податкової служби виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків –

камеральна
документальна
фактична

3. Перевірка, предметом якої є своєчасність, достовірність, повнота нарахування та сплати усіх податків та зборів, а також дотримання валютного та іншого законодавства -

камеральна
документальна
фактична

4. Без будь-якого спеціального рішення керівника податкового органу або направлення на її проведення проводиться перевірка:

камеральна
документальна
фактична
правильної відповіді немає

5. Платники податків з незначним ступенем ризику включаються до плану-графіка перевірок податковими органами не частіше, ніж раз на

три календарних роки,
одного разу на календарний рік
одного разу на півріччя

6. Платники податків з середнім ступенем ризику включаються до плану-графіка перевірок податковими органами не частіше, ніж раз на

два календарні роки
три календарних роки,
одного разу на календарний рік
одного разу на півріччя

7. Платники податків з високим ступенем *ризик*у включаються до плану-графіка перевірок податковими органами не частіше, ніж раз на

два календарні роки
три календарних роки,
одного разу на календарний рік
одного разу на півріччя

8. Підставами для подовження строку перевірки податковими органами є:

заява суб'єкта господарювання;
змінний режим роботи або підсумований облік робочого часу суб'єкта господарювання та/або його господарських об'єктів
сумніви інспекторів щодо достовірності наданих суб'єктом господарювання документів
усі відповіді правильні

9. Результати перевірок (крім камеральних) оформлюються у формі:

акта
довідки
протоколу
рішення

10. За порушення законів з питань оподаткування застосовуються такі види юридичної відповідальності:

фінансова;
адміністративна;
кримінальна.
усі відповіді вірні

11. Перевірка, яка проводиться у приміщенні органу державної податкової служби виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків – камеральна:

Так
Ні

12. Перевірка, яка проводиться у приміщенні органу державної податкової служби виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків – документальна.

Так
Ні

13. Без будь-якого спеціального рішення керівника податкового органу або направлення на її проведення проводиться документальна перевірка

Так
Ні

14. Без будь-якого спеціального рішення керівника податкового органу або направлення на її проведення проводиться камеральна перевірка

Так
Ні

15. Платник має право надати контролюючому органу, що призначив перевірку, документи, визначені в акті перевірки як відсутні протягом:

5 робочих днів з дня отримання акта перевірки
3 робочих днів з дня отримання акта перевірки
5 робочих днів з дня отримання повідомлення-рішення
3 робочих днів з дня отримання повідомлення-рішення

16. У разі втрати первинних документів платник зобов'язаний у ___ денний строк письмово повідомити органи державної податкової служби за місцем обліку та відновити втрачені документи протягом ___ днів

В п'ятиденний строк повідомити, відновити протягом 90 календарних днів
В трьохденний строк повідомити, відновити протягом 90 календарних днів
В десятиденний строк повідомити, відновити протягом 60 календарних днів
В семиденний строк повідомити, відновити протягом 60 календарних днів

17. Контролюючими органами суб'єктів господарювання з питань дотримання податкового законодавства є:

Органи державної податкової служби
Митні органи
Пенсійний фонд
Усі відповіді правильні

18. Органи державної податкової служби є контролюючими органами?

Так
Ні

19. Митні органи є контролюючими органами суб'єктів господарювання з питань дотримання податкового законодавства?

Так

Ні

20. Пенсійний фонд є контролюючим органом суб'єктів господарювання з питань дотримання податкового законодавства?

Так

Ні

21. Чи здійснюють митні органи контроль щодо податку на додану вартість, який справляється у разі ввезення (вивезення) товарів і предметів на (з) митну (-ої) територію (-ї) України?

Так

Ні

22. Чи здійснює Пенсійний фонд контроль щодо податку на додану вартість, який справляється у разі ввезення (вивезення) товарів і предметів на (з) митну (-ої) територію (-ї) України?

Так

Ні

23. Якщо платник податків протягом ___ днів з дня надсилання йому контролюючим органом відповідного документа не повідомив такий контролюючий орган про зміну податкової адреси, повернення документів, як таких, що не знайшли адресата, не звільняє платника податку від їх виконання.

4

5

10

24. Повернення надмірно плачених сум податкових зобов'язань проводиться:

Автоматично

За рішенням суду

За заявою платника податку

25. Повернення надмірно плачених сум податкових зобов'язань проводиться виключно за рішенням суду?

Так

Ні

26. Контролюючими органами вищого рівня є:

Державна податкова адміністрація України

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у галузі митної справи

Верховний суд України

Усі відповіді правильні

27. Скарга на рішення податкових органів може подаватися в органи вищої інстанції протягом:

10 днів після отримання повідомлення-рішення

20 днів після отримання повідомлення-рішення

30 днів після отримання повідомлення-рішення

28. Чи правильним є твердження, що скарга на рішення податкових органів може подаватися в органи вищої інстанції протягом 20 днів після отримання повідомлення-рішення?

Так

Ні

29. Чи правильним є твердження, що скарга на рішення податкових органів може подаватися в органи вищої інстанції протягом 30 днів після отримання повідомлення-рішення?

Так

Ні

30. Чи правильним є твердження, що скарга на рішення податкових органів може подаватися в органи вищої інстанції протягом 10 днів після отримання повідомлення-рішення?

Так

Ні

31. Контролюючий орган, який розглядає скаргу платника щодо рішення податкового органу, зобов'язаний прийняти рішення та надіслати його протягом ___ днів, наступних за днем отримання скарги, на адресу платника поштою.

10

20

60

32. Чи правильним є твердження, що контролюючий орган, який розглядає скаргу платника щодо рішення податкового органу, зобов'язаний прийняти рішення та надіслати його протягом 60 днів, наступних за днем отримання скарги, на адресу платника поштою?

Так

Ні

33. Чи правильним є твердження, що контролюючий орган, який розглядає скаргу платника щодо рішення податкового органу, зобов'язаний прийняти рішення та надіслати його протягом 20 днів, наступних за днем отримання скарги, на адресу платника поштою?

Так

Ні

34. Чи правильним є твердження, що оскарженню не підлягає податкове зобов'язання, самостійно визначене платником податків?

Так

Ні

Теми рефератів:

1. Процедура проведення податкової перевірки юридичних осіб.
2. Процедура проведення податкової перевірки фізичних осіб.

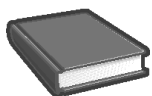
Рекомендована література:

1. Закон України "Про систему оподаткування" від 18.02.1997 р. зі змінами і доповненнями.
2. Закон України "Про Державну податкову службу" від 05.02. 1998 р. № 83/98 зі змінами і доповненнями.
3. Закон України "Про боротьбу з корупцією" від 5.10.1995 р. зі змінами і доповненнями.
4. Ісашина Г. Ю. Податковий менеджмент: Навчальний посібник. - К.: ЦУЛ, 2003.
5. Кізима А. Я. Податковий менеджмент: Навчально-методичний посібник. - Тернопіль: Астон, 2002. – 166 с.
6. Хотинская Г.И. Налоговый менеджмент и его эффективность // Финансовый менеджмент. - 2002. - №2. - С. 35-50.

ТЕМА 10. КОНТРОЛЬНА РОБОТА ПОДАТКОВИХ ІНСПЕКЦІЙ У СФЕРІ СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКІВ НА СПОЖИВАННЯ

Зміст теоретичної частини заняття:

- 10.1 Поняття і суть податків на споживання
- 10.2 Сутність та порядок адміністрування податку на додану вартість
- 10.3 Організація нарахування та контролю за сплатою акцизного податку
- 10.4 Митні платежі як об'єкт контролю податковими органами

Орієнтовний хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями (до 3-х хвилин)
2. Перевірка присутності студентів (до 3-х хвилин)
3. Обговорення та закріплення лекційного матеріалу (до 45-хвилин)
4. Вирішення задач, ситуаційних вправ, проведення розрахунків та формулювання висновків (до 25-хвилин)
5. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання (до 4-х хвилин)

Питання для обговорення:

1. В чому полягають особливості процедур адміністрування податків на споживання в Україні?
2. Проаналізуйте основні елементи податку на додану вартість та методи його обрахунку в світі.
3. Яким чином відбувається нарахування та контролю за сплатою акцизного податку?

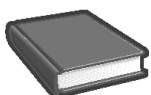
4. Охарактеризуйте призначення та економічну суть митних платежів як об'єкту податкового менеджменту.

ТЕМА 11.

КОНТРОЛЬ ЗА ПРАВИЛЬНІСТЮ НАРАХУВАННЯ ТА СВОЄЧАСНІСТЮ СПЛАТИ В БЮДЖЕТ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

Зміст теоретичної частини заняття:

- 11.1 Податковий контроль як складова державного регулювання економіки. Контрольна робота податкової служби України. Система органів податкового контролю. Організація податкового контролю та оцінка його ефективності.
- 11.2 Роль податку на прибуток у наповненні державного бюджету. Контроль органів державної податкової служби за нарахуванням та сплатою податку на прибуток.
- 11.3 Податок на прибуток: платники, об'єкт оподаткування та порядок обчислення оподаткованого прибутку.
- 11.4 Порядок сплати (перерахування) податку до бюджету та контроль податкових інспекцій за розрахунками з бюджетом.
- 11.5 Контроль податкової звітності через мережу Internet з використанням електронного цифрового підпису. Підвищення рівня адміністрування податку на прибуток.

Орієнтовний хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями (до 3-х хвилин)
2. Перевірка присутності студентів (до 3-х хвилин)
3. Обговорення та закріплення лекційного матеріалу (до 45-хвилин)
4. Вирішення задач, ситуаційних вправ, проведення розрахунків та формулювання висновків (до 25-хвилин)
5. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання (до 4-х хвилин)

Питання для обговорення:

1. Які категорії суб'єктів господарювання з числа резидентів є платниками податку на прибуток?
2. Які категорії суб'єктів господарювання з числа нерезидентів є платниками податку на прибуток?
3. Вкажіть об'єкти оподаткування податком на прибуток.
4. Що є податковою базою податку на прибуток?
5. Який розмір ставки податку на прибуток в поточному році? Як вона змінювалася за останні роки?

6. Які категорії платників податків звільняються від сплати податку на прибуток?
7. Для яких категорій платників податків застосовується нульова ставка податку на прибуток?
8. Дайте визначення доходів платника податку та вкажіть, з яких елементів вони можуть формуватися.
9. Дайте визначення витрат платника податку та вкажіть, з яких елементів вони можуть формуватися.
10. Охарактеризуйте порядок розрахунку та обліку витрат на відрядження.
11. Вкажіть, які витрати підлягають амортизації.
12. Які витрати, пов'язані з утриманням основних засобів, повністю відносяться до складу витрат та не підлягають амортизації.
13. Охарактеризуйте групи основних засобів та інших необоротних активів.
14. Які параметри враховуються при визначенні строку корисного використання об'єкту основних засобів та інших необоротних засобів?
15. За якими методами може нараховуватися амортизація основних засобів?
16. З яких витрат складається первісна вартість основних засобів?
17. Охарактеризуйте порядок відображення даних про податок на прибуток у податковій звітності.

Практична частина заняття

Завдання № 11.1

Необхідно визначити розмір валових витрат, які нараховані платником податку — покупцем комплектуючих виробів за результатами виконання договору купівлі-продажу.

Відповідно до Договору купівлі-продажу підприємство «Шанс» придбає комплектуючі вироби у підприємства — продавця «Фортуна». Операції виконано в такому порядку:

- 14.11 — перерахування оплати постачальнику на загальну суму 3000 грн;
- 02.12 — оприбуткування комплектуючих виробів. Загальна сума за накладною — 3000 грн.

Завдання № 11.2

Підприємство у звітному кварталі отримало виручки від реалізації продукції на суму 100 тис. грн., безповоротну фінансову допомогу на суму 60 тис. грн., позареалізаційних доходів на суму 30 тис. грн. В цей же період підприємство понесло витрат (матеріальних, на оплату праці та інших) на суму 62 тис. грн. Окрім того підприємство користувалось кредитними ресурсами, отриманими раніше. Тому у звітному періоді було виплачено відсотків за користування кредитом на суму 2 тис. грн. та повернуто частину основного боргу у сумі 8 тис. грн. Сума амортизаційних відрахувань склала 10 тис. грн.

Податок на прибуток за звітний квартал було сплачено у розмірі 57,3 тис. грн. Перевірте правильність нарахування податку.

Тестові завдання:

1. Дохід при нарахуванні податку на прибуток- це:
  - сума доходу платника податків від основної діяльності, отриманого протягом звітного періоду на території України;
  - загальна сума доходу платника податків від усіх видів діяльності, отриманого протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, так і за її межами;
  - загальна сума доходу платника податків від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах на території України;
  - сума доходу платника податків від основної діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, так і за її межами.

2. Які з перерахованих нижче сум включаються у доходи при нарахуванні податку на прибуток?
  - а) суми коштів або вартість майна, отримані платником податків як компенсація за примусове відчуження державою іншого майна платника податків у випадках, передбачених законодавством;
  - б) суми коштів або вартість майна, що надійшли у вигляді прямих інвестицій або реінвестицій у корпоративні права, емітовані платником податку;
  - в) доходи від спільної діяльності на території України без утворення юридичної особи;
  - г) суми державного мита, попередньо сплаченого позивачем, що повертається на його користь за рішенням суду.

3. Платники податків мають право протягом звітного року віднести до витрат періоду будь-які витрати, пов'язані з поліпшенням основних засобів:
  - а) у загальній сумі витрат;
  - б) у сумі, що не перевищує 10 % сукупної залишкової вартості основних засобів на початок звітного кварталу;
  - в) у сумі, що перевищує 10 % сукупної залишкової вартості основних засобів на початок звітного року;
  - г) у сумі, що перевищує не 10 % сукупної залишкової вартості основних засобів на початок звітного року;

4. Витрати при нарахуванні податку на прибуток - це:
  - а) сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних для провадження господарської діяльності платника податку, в результаті яких відбувається збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, внаслідок чого відбувається збільшення власного капіталу;
  - б) сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних для провадження господарської діяльності платника податку, в результаті яких відбувається зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, внаслідок чого відбувається зменшення власного капіталу (крім змін капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власником);
  - в) сума будь-яких витрат платника податку у матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних для провадження господарської діяльності платника податку, в результаті яких відбувається зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення

зобов'язань, внаслідок чого відбувається зменшення власного капіталу (крім змін капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власником);

г) сума будь-яких витрат платника податків у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних як компенсація вартості товарів (робіт, послуг), які купуються (виготовляються) таким платником податків для їхнього подальшого використання з метою обслуговування працівників підприємства.

5. При наданні послуг та виконанні робіт дохід виникає на:

а) дату виконання робіт, послуг або на дату складання акта або іншого документа, що підтверджує виконання робіт або надання послуг (перша подія);

б) дату складення акта або іншого документа, оформленого відповідно до вимог чинного законодавства, який підтверджує виконання робіт або надання послуг;

в) дату виконання робіт, послуг.

6. До якого моменту провадиться нарахування амортизації об'єктів основних засобів?

а) до досягнення балансовою вартістю нульового значення;

б) до досягнення сукупною балансовою вартістю ста неоподатковуваних податком мінімумів доходів громадян;

в) до досягнення балансовою вартістю об'єкта ліквідаційної вартості;

г) до досягнення залишковою вартістю об'єкта ліквідаційної вартості.

7. Яка подія вважається датою збільшення витрат, що формують собівартість реалізованих товарів?

а) дата списання коштів з поточного рахунку;

б) дата укладання договору купівлі-продажу;

в) яка-небудь із подій, що сталася раніше: або дата оплати товарів (робіт, послуг), або дата їхнього отримання;

г) дата визнання доходів від реалізації таких товарів.

8. Дата збільшення доходів - це:

а) дата зарахування коштів від покупця в оплату відвантажених йому раніше товарно-матеріальних цінностей, зданих робіт, послуг;

б) котра-небудь із подій, що трапилася раніше: чи то дата надходження передоплати, чи то дата відвантаження товарів, здавання робіт, послуг;

в) дата виписки з поточного рахунку;

г) дата переходу покупцеві права власності на такий товар.

9. Які витрати в частині основних засобів не підлягають амортизації?

а) витрати на проведення ремонту, реконструкції, модернізації та інших видів поліпшення основних засобів, що перевищують 10 відсотків сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів

б) витрати на капітальне поліпшення землі, не пов'язане з будівництвом, а саме іригацію, осушення та інше подібне капітальне поліпшення землі;

в) сума переоцінки вартості основних засобів;

г) витрати на самостійне виготовлення основних засобів;

д) витрати на ліквідацію основних засобів.

10. До доходів підприємства належать:

а) вартість відвантажених товарів і послуг, результатів робіт, раніше оплачених;

б) кошти, які надходять у вигляді міжнародної технічної допомоги;

в) доходи від операцій оренди/лізингу.

11. Звичайна ціна - це:
- а) найвища ціна реалізації;
  - б) найнижча ціна реалізації;
  - в) ціна товарів (робіт, послуг), визначена сторонами договору.
12. Які з перерахованих витрат по основних засобах підлягають амортизації?
- а) вартість гудвілу;
  - б) утримання основних засобів, що знаходяться на консервації;
  - в) витрати на придбання/самостійне виготовлення та ремонт, а також на реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення невиробничих основних засобів;
  - г) сума переоцінки вартості основних засобів.
13. Які з перерахованих сум не включаються у доходи підприємства?
- а) суми безповоротної фінансової допомоги;
  - б) доходи від торгівлі валютними цінностями;
  - в) суми коштів або вартість майна, що надходять платникові податків у вигляді прямих інвестицій у корпоративні права;
  - г) суми економічних санкцій, отриманих за рішенням сторін договору.
14. Які з перерахованих сум включаються у витрати підприємства?
- а) витрати на придбання літератури для інформаційного забезпечення господарської діяльності платника податків;
  - б) економічні санкції, сплачені за рішенням суду;
  - в) виплата дивідендів;
  - г) утримання органів керування об'єднань платників податку.
15. Амортизація основних засобів і нематеріальних активів – це :
- а) визначена частина початкової вартості основних засобів, що зносилися, котра включається в собівартість продукції (робіт, послуг);
  - б) поступове віднесення витрат, пов'язаних із придбанням, виготовленням або поліпшенням основних засобів, на зменшення скоригованого прибутку платника податків у межах встановлених норм амортизаційних відрахувань;
  - в) систематичний розподіл вартості основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів, що амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації);
  - г) поступове віднесення витрат із поліпшення основних засобів на зменшення скоригованого прибутку платника податків.
16. Яка подія вважається датою збільшення інших витрат?
- а) дата списання коштів з поточного рахунку;
  - б) дата укладання договору купівлі-продажу;
  - в) дата, на яку були здійснені дані витрати;
  - г) яка-небудь із подій, що сталася раніше: або дата оплати товарів (робіт, послуг), або дата їхнього отримання.
17. Об'єктом оподаткування податком на прибуток є:
- прибуток із джерелом походження виключно з України;
  - дохід (прибуток) нерезидента, що підлягає оподаткуванню, з джерелом походження з України.
- прибуток із джерелом походження з України та за її межами;
18. Податковий період податку на прибуток складає

Квартал
півріччя
три квартали
рік
усі відповіді правильні

19. Первісна вартість об'єкта основних засобів складається з таких витрат:
суми, що сплачуються постачальникам активів та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків);
суми ввізного мита;
суми непрямих податків у зв'язку з придбанням (створенням) основних засобів (якщо вони не відшкодовуються платнику);
інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, в якому вони придатні для використання із запланованою метою
усі відповіді правильні

20. Сплата податку на прибуток здійснюється не пізніше ___ днів після подання звітності
10
15
20
25

21. Чи можуть бути платниками податку на прибуток неприбуткові організації?
Так
Ні

22. Чи є платниками податку на прибуток нерезиденти, які отримують свої доходи за кордоном?
Так
Ні

23. Суми, відображені у складі доходів платника податку
Підлягають обов'язковому повторному включенню до складу його доходів
Не підлягають повторному включенню до складу його доходів
Підлягають обов'язковому потрійному включенню до складу його доходів

24. Доходами, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування, вважаються:
Дохід до операційної діяльності
Дохід у вигляді дивідендів
Суми штрафів
Дохід у формі авансових надходжень
Усі відповіді правильні

25. Чи включаються суми поворотної фінансової допомоги у доходи при розрахунку податку на прибуток підприємства?
Так
Ні

26. Чи включаються суми дотацій у доходи при розрахунку податку на прибуток підприємства?
Так
Ні

27. Чи включаються суми коштів, що надаються у вигляді допомоги громадським організаціям інвалідів у доходи при розрахунку податку на прибуток підприємства?

Так

Ні

28. Чи включаються основні суми кредитів у доходи при розрахунку податку на прибуток підприємства?

Так

Ні

29. Собівартість товарів формується з наступних елементів:

Прямі матеріальні витрати

Амортизація

Прямої витрат на оплату праці

Усі вищеперераховані

30. Вартість зворотних відходів, отриманих у процесі виробництва:

Зменшують розмір прямих матеріальних витрат

Збільшують розмір прямих матеріальних витрат

Не впливають на розмір прямих матеріальних витрат

31. Чи відносяться витрати на техніку безпеки до складу витрат при нарахуванні податку на прибуток підприємства?

Так

Ні

32. Витрати на ремонт тари включаються до складу витрат:

Адміністративні

Загальновиробничі

Витрати на збут

Фінансові витрати

33. Чи включається сума попередньої оплати товарів, робіт послуг до складу витрат при нарахуванні податку на прибуток підприємства?

Так

Ні

34. Чи включаються витрати на погашення основної суми попередньої оплати товарів, робіт послуг до складу витрат при нарахуванні податку на прибуток підприємства?

Так

Ні

35. Амортизації підлягають:

Витрати на придбання основних засобів

Витрати на самостійне виготовлення основних засобів

Витрати на безоплатно отримані основні засоби

Витрати на капітальне поліпшення землі

36. Амортизації не підлягають:

Витрати на придбання основних засобів

Витрати на самостійне виготовлення основних засобів

Витрати на безоплатно отримані основні засоби

Витрати на капітальне поліпшення землі

37. Чи підлягають амортизації витрати на придбання основних засобів?

Так

Ні

38. Чи підлягають амортизації витрати на самостійне виготовлення основних засобів?

Так

Ні

39. Чи підлягають амортизації витрати на проведення ремонту, реконструкції, модернізації, що перевищують 10 відсотків сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів?

Так

Ні

40. Чи підлягають амортизації витрати на проведення ремонту, реконструкції, модернізації, що не перевищують 10 відсотків сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів?

Так

Ні

41. Амортизації підлягають:

Витрати на ліквідацію основних засобів

Витрати на утримання основних засобів, що знаходяться на консервації

Витрати на придбання основних засобів

Усі відповіді правильні

42. Амортизації не підлягають:

Витрати на ліквідацію основних засобів

Витрати на утримання основних засобів, що знаходяться на консервації

Витрати на придбання основних засобів

Усі відповіді правильні

43. Первісна вартість об'єкти основних засобів складається з витрат:

Ввізне мито

Реєстраційні збори

Витрати на транспортування основних засобів

Витрати на охорону основних засобів

Усі відповіді правильні

44. Первісної вартості основних засобів не включається:

Ввізне мито

Реєстраційні збори

Витрати на транспортування основних засобів

Витрати на охорону основних засобів

Усі відповіді правильні

45. Первісна вартість основних засобів _____ на суму витрат, пов'язаних із ремонтом, що перевищує 10 відсотків сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів:

Зменшується

Збільшується

Множиться

Ділиться

46. Чи правильним є твердження, що первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних із ремонтом, що перевищує 10 відсотків сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів?

Так

Ні

47. Чи правильним є твердження, що первісна вартість основних засобів не збільшується на суму витрат, пов'язаних із ремонтом, що перевищує 10 відсотків сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів?

Так

Ні

Рекомендована література:

1. Закон України "Про систему оподаткування" від 18.02.1997 р. зі змінами і доповненнями.
2. Закон України "Про Державну податкову службу" від 05.02. 1998 р. № 83/98 зі змінами і доповненнями
3. Закон України "Про порядок погашення зобов'язань перед бюджетами та державними цільовими фондами" від 21.12. 2000 р. № 2181/ІІІ зі змінами і доповненнями.
4. Ісашина Г. Ю. Податковий менеджмент: Навчальний посібник. - К.: ЦУЛ, 2003.
5. Кізима А. Я. Податковий менеджмент: Навчально-методич-ний посібник. - Тернопіль: Астон, 2002. - 166с
6. Онисько С. М., Тофан І. М.. Податкова система: Підручник.-Львів: Магнолія Плюс, 2005. - 332 с.
7. Тимченко О.М. Податковий менеджмент: Навчально-методичний посібник. - К.: КНЕУ, 2001.
8. Хотинская Г.И. Налоговый менеджмент и его эффективность // Финансовый менеджмент. - 2002. - №2. - С. 35-50

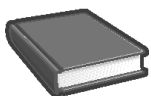

ТЕМА 12.

КОНТРОЛЬ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ГРОМАДЯН

Зміст теоретичної частини заняття:

- 12.1 Контроль за утриманням податків у джерела доходів. Порядок проведення перевірок правильності нарахування, повноти і своєчасності перерахування до бюджету сум прибуткового податку з доходів, отриманих за місцем основної роботи, а також порядок подання та

перевірки декларацій про доходи громадян, отримані як за місцем основної роботи, так і за сумісництвом.

12.2 Контроль у сфері оподаткування доходів громадян від підприємницької діяльності.

12.3 Особливості контрольної роботи при оподаткуванні доходів іноземних осіб та осіб без громадянства.

Орієнтовний хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями (до 3-х хвилин)
2. Перевірка присутності студентів (до 3-х хвилин)
3. Обговорення та закріплення лекційного матеріалу (до 45-хвилин)
4. Вирішення задач, ситуаційних вправ, проведення розрахунків та формулювання висновків (до 25-хвилин)
5. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання (до 4-х хвилин)

Питання для обговорення:

1. Хто є платником податку з доходів фізичних осіб?
2. Що є об'єктом оподаткування податком з доходів фізичних осіб?
3. З яких елементів складається загальний оподатковуваний дохід?
4. Яким чином проводиться розрахунок бази оподаткування податком з доходів фізичних осіб в результаті нарахування заробітної плати?
5. Які доходи не включаються до загального оподаткованого доходу платника податку?
6. Що таке «податкова знижка»?
7. Вкажіть можливі розміри ставки податку з доходів фізичних осіб?
8. Щодо яких доходів застосовується 15 відсоткова ставка податку з доходів фізичних осіб?
9. Щодо яких доходів застосовується 17 відсоткова ставка податку з доходів фізичних осіб?
10. Щодо яких доходів застосовується 5 відсоткова ставка податку з доходів фізичних осіб?
11. Щодо яких доходів застосовується 10 відсоткова ставка податку з доходів фізичних осіб?
12. В які терміни проводиться сплата податку з доходів фізичних осіб?
13. Що таке «соціальна пільга» і до яких груп платників вона може застосовуватися?
14. Як впливає податкова соціальна пільга на розмір сплати податку з доходів?
15. До яких доходів не може бути застосована податкова соціальна пільга?
16. В який термін подається декларація про майновий стан і доходи?
17. В яких випадки платники податку звільняються від обов'язку подання податкової декларації?

Тестові завдання:

1. Платниками податку з доходів фізичних осіб є:
фізична особа – резидент, яка отримує доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи;
фізична особа – нерезидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні;
податковий агент
юридична особа
Усі відповіді правильні

2. Нерезидент, який отримує доходи з джерела їх походження в Україні і має дипломатичні привілеї та імунітет, встановлені чинним міжнародним договором України, щодо доходів, які він отримує безпосередньо від провадження дипломатичної чи прирівняної до неї таким міжнародним договором діяльності.
Є платником податку з доходів фізичних осіб
Не є платником податку з доходів фізичних осіб

3. Об'єктом оподаткування резидента є:
загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід;
доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання);
іноземні доходи – доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України.
Усі відповіді правильні

4. Об'єктом оподаткування нерезидента є:
загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні;
доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання).
іноземні доходи – доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України.
Усі відповіді правильні

5. Чистий річний оподатковуваний дохід, який визначається шляхом зменшення загального оподаткованого доходу на суми податкової знижки такого звітного року –це
База оподаткування
Одиниця оподаткування
Загальний оподатковуваний дохід

6. У разі якщо загальна сума отриманих платником податку у звітному податковому місяці перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного податкового року, ставка податку з доходів фізичних осіб становить
15 відсотків суми перевищення
17 відсотків суми перевищення
20 відсотків суми перевищення

7. Чи правильним є твердження, що у разі якщо загальна сума отриманих платником податку у звітному податковому місяці перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного податкового року, ставка податку з доходів фізичних осіб становить 15 відсотків суми перевищення
Так
Ні

8. Чи правильним є твердження, що у разі якщо загальна сума отриманих платником податку у звітному податковому місяці перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного податкового року, ставка податку з доходів фізичних осіб становить 21 відсотків суми перевищення

Так

Ні

9. Чи правильним є твердження, що у разі якщо загальна сума отриманих платником податку у звітному податковому місяці перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного податкового року, ставка податку з доходів фізичних осіб становить 17 відсотків суми перевищення

Так

Ні

10. Чи правильним є твердження, що об'єктом оподаткування податком з доходів фізичних осіб резидента є загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід

Так

Ні

11. Податкова соціальна пільга може бути застосована до- доходів платника податку, інших ніж заробітна плата

Так

Ні

12. Розмір податкової соціальної пільги встановлюється:

Щомісяця

Щокварталу

Щороку

За вибором платника податку з доходів фізичних осіб

13. Ставка податку з доходів фізичних осіб становить:

15%

17%

21%

Правильні відповіді 1 і 2

Правильної відповіді немає

14. Податок з доходів фізичних осіб...

Нараховується на заробітну плату

Утримується із заробітної плати

Компенсовується заробітною платою

Додається до заробітної плати

15. Чи правильним є твердження, що загальний оподатковуваний дохід – будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню, нарахований (виплачений, наданий) на користь платника податку протягом звітного податкового періоду?

Так

Ні

16. Чи правильним є твердження, що загальний оподатковуваний дохід складається з доходів, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання), доходів, які оподатковуються у складі загального річного оподаткованого доходу, та доходів, які оподатковуються за іншими правилами, визначеними Податковим кодексом.

Так

Ні

17. Дохід від надання майна в лізинг, оренду або суборенду оподатковується податком з доходів фізичних осіб за ставкою:

15 (17)%

0%

30%

18. До загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку з доходів фізичних осіб не включаються такі доходи:

сума державної та соціальної матеріальної допомоги

сума доходів, отриманих платником податку у вигляді процентів, що нараховані на цінні папери, емітовані Міністерством фінансів України

кошти, отримані платником податку на відрядження або під звіт

усі відповіді правильні

19. До загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку з доходів фізичних осіб включаються такі доходи:

сума державної та соціальної матеріальної допомоги

доходи у вигляді заробітної плати, нараховані (виплачені) платнику податку відповідно до умов трудового договору

сума доходів, отриманих платником податку у вигляді процентів, що нараховані на цінні папери, емітовані Міністерством фінансів України

усі відповіді правильні

20. Кошти, надміру витрачені платником податку на відрядження або під звіт та не повернуті, оподатковуються податком з доходів фізичних осіб:

За 0 ставкою

За ставкою 15 (17%)

За ставкою 25%

21. Дохід у вигляді дивідендів оподатковується податком з доходів фізичних осіб за ставкою:

0%

15 (17%)

5%

22. Розмір податкової соціальної пільги розраховується:

Щомісячно

Щоквартально

Щорічно

23. Розмір податкової соціальної пільги розраховується з врахуванням:

Мінімальної зарплати

Прожиткового мінімуму

Заробітної плати особи, щодо якої застосовується податкова соціальна пільга

24. Податкова соціальна пільга не може бути застосована до:
Доходів платника податку, інших ніж заробітна плата;
Заробітної плати, яку платник податку протягом звітного податкового місяця отримує одночасно з доходами у вигляді стипендії, грошового чи майнового (речового) забезпечення учнів, студентів, аспірантів, ординаторів, ад'юнктів, військовослужбовців, що виплачуються з бюджету;

Доходу самозайнятої особи від провадження підприємницької діяльності, а також іншої незалежної професійної діяльності.

Усі відповіді правильні

25. Податкова соціальна пільга може бути застосована:

За одним місцем роботи

За всіма місцями роботи

Рекомендована література:

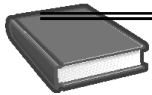
1. Закон України "Про систему оподаткування" від 18.02.1997 р. зі змінами і доповненнями.
2. Закон України "Про Державну податкову службу" від 05.02. 1998 р. № 83/98 зі змінами і доповненнями
3. Закон України "Про порядок погашення зобов'язань перед бюджетами та державними цільовими фондами" від 21.12. 2000 р. № 2181/ІІІ зі змінами і доповненнями.
4. Ісашина Г. Ю. Податковий менеджмент: Навчальний посібник. - К.: ЦУЛ, 2003.
5. Кізима А. Я. Податковий менеджмент: Навчально-методичний посібник. - Тернопіль: Астон, 2002. - 166с
6. Онисько С. М., Тофан І. М.. Податкова система: Підручник.-Львів: Магнолія Плюс, 2005. - 332 с.
7. Тимченко О.М. Податковий менеджмент: Навчально-методичний посібник. - К.: КНЕУ, 2001.
8. Хотинская Г.И. Налоговый менеджмент и его эффективность // Финансовый менеджмент. - 2002. - №2. - С. 35-50
9. Закон України "Про державний реєстр фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів" від 22.12.1994 р. № 320/94 із змінами і доповненнями від 16.07.1999 р № 1003-ХІУ.

ТЕМА 13.

КОНТРОЛЬ ЗА ПРАВИЛЬНІСТЮ СПРАВЛЯННЯ ЄДИНОГО ПОДАТКУ, РЕСУРСНИХ, МАЙНОВИХ ТА ІНШИХ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ

Зміст теоретичної частини заняття:

- 13.1 Суб'єкти малого підприємництва. Умови переходу на спрощену систему оподаткування юридичних і фізичних осіб. Пільги при сплаті єдиного податку.
- 13.2 Свідоцтво про сплату єдиного податку. Основні напрями податкового контролю. Податковий контроль за середньообліковою чисельністю працюючих і обсягом виручки від реалізації товарів (робіт, послуг).
- 13.3 Ставки оподаткування. Податковий контроль за порядком декларування доходів юридичних і фізичних осіб – суб'єктів підприємництва.
- 13.4 Розрахунок і звіт зі сплати єдиного податку. Уточнюючий розрахунок. Книга обліку доходів і витрат.
- 13.5 Плата за землю: земельний податок, орендна плата. Об'єкти та суб'єкти оподаткування. Ставки оподаткування. Категорія земель. Індexсація грошової оцінки земель. Пільги. Податковий розрахунок земельного податку. Податкова декларація орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності. Основні напрями контролю за стягнення плати за землю.
- 13.6 Загальне та спеціальне використання лісових ресурсів.
- 13.7 Збір за спеціальне використання води водних об'єктів.
- 13.8 Родовища корисних копалин державного та місцевого значення. Нормативи платежів. Суб'єкти й об'єкти майнового оподаткування. Ставки та пільги при сплаті податку.

Орієнтовний хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями (до 3-х хвилин)
2. Перевірка присутності студентів (до 3-х хвилин)
3. Обговорення та закріплення лекційного матеріалу (до 45-хвилин)
4. Вирішення задач, ситуаційних вправ, проведення розрахунків та формулювання висновків (до 25-хвилин)
5. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання (до 4-х хвилин)

Питання для обговорення:

1. Які категорії суб'єктів відносять до суб'єктів малого підприємництва?
2. В чому полягає суть спрощеної системи оподаткування?
3. Вкажіть ставки єдиного податку для юридичних осіб, що перебувають на спрощеній системі оподаткування.
4. Які документи необхідно подати, щоб перейти на спрощену систему оподаткування?
5. Вкажіть податки і збори, які сплачують суб'єкти підприємницької діяльності на єдиному податку.

6. Що не обкладають єдиним податком?
7. Для чого необхідна книга обліку доходів і витрат суб'єктам малого підприємництва? Який порядок її заповнення?
8. Як ведеться облік єдиного податку?
9. Охарактеризуйте форму звітності, що подає суб'єкт малого підприємництва про результати своєї діяльності за звітний квартал. Які особливості її заповнення?
10. В які строки подається звітність суб'єктів малого підприємництва і який порядок виправлення помилок у ній?
11. Назвіть основні податки, які відносяться до місцевих за рівнем підпорядкування.
12. Як нараховується та сплачується податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки?
13. Що є об'єктом оподаткування збором за здійснення деяких видів підприємницької діяльності?
14. Який порядок адміністрування туристичного збору?
15. Податковий контроль за чисельністю транспортних засобів та податкова звітність.
16. За якими категоріями класифікуються землі відповідно до їх цільового призначення при оподаткуванні?
17. Назвіть фактори, які впливають на розмір земельних платежів.
18. Охарактеризуйте основні напрями податкового контролю за стягненням земельних платежів.
19. Якими документами регламентується право на використання лісових ресурсів?
20. Охарактеризуйте порядок нарахування та сплати збору за спеціальне використання лісових ресурсів.
21. Охарактеризуйте порядок нарахування та сплати плати за користування надрами.
22. Як здійснюється контроль за спеціальне водокористування?

Тестові завдання:

1. Єдиний податок належить до ____ податків:
місцевих
загальнодержавних
2. Чи правильним є твердження, що розмір єдиного податку визначається Президентом?
Так
Ні
3. Чи правильним є твердження, що до складу доходу платника податку не включаються суми податку на додану вартість?
Так

Ні

4. Від сплати яких податків звільняються усі платники єдиного податку?

ПДВ

податку на прибуток

податку з доходів фізичних осіб

5. Суб'єкт господарювання може прийняти рішення про перехід на спрощену систему оподаткування із загальної і навпаки:

1 раз в рік

1 раз в квартал

немає обмежень в кількості переходів

6. Свідоцтво платника єдиного податку видається на наступний часовий термін:

1 квартал

1 рік

безстроково

7. Перехід платника податків на спрощену систему оподаткування відбувається протягом _____ календарних днів з дати подання відповідної заяви.

10

20

40

8. Фізичні особи-підприємці, які не використовують найману робочу силу, можуть перебувати в _____ групі платників єдиного податку:

1

2

3

4

5

6

9. Фізичні особи-підприємці, кількість найманих осіб яких становить до 10 осіб, можуть перебувати у _____ групі платників єдиного податку:

1

2

3

4

5

6

10. Юридичні особи, кількість працівників яких не перевищує 50 осіб, можуть перебувати в _____ групі платників єдиного податку:

1

2

3

4

5

6

11. Юридичні особи платники єдиного податку можуть перебувати в ___ групі платників єдиного податку:

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

12. Чи можуть юридичні особи платники єдиного податку перебувати в 1 групі платників єдиного податку?

- Так
- Ні

13. Чи можуть юридичні особи платники єдиного податку перебувати в 3 групі платників єдиного податку?

- Так
- Ні

14. Чи можуть фізичні особи-підприємці платники єдиного податку перебувати в 1 групі платників єдиного податку?

- Так
- Ні

15. Чи можуть фізичні особи-підприємці платники єдиного податку перебувати в 5 групі платників єдиного податку?

- Так
- Ні

16. Чи можуть фізичні особи-підприємці платники єдиного податку перебувати в 4 групі платників єдиного податку?

- Так
- Ні

17. Граничний обсяг доходу платника єдиного податку, що перебуває в 1 групі становить:

- 50 тис.грн.
- 150 тис.грн.
- 500 тис.грн.
- 1 млн.грн.

18. Граничний обсяг доходу платника єдиного податку, що перебуває в 2 групі становить:

- 50 тис.грн.
- 150 тис.грн.
- 500 тис.грн.
- 1 млн.грн.

19. Чи можуть фізичні особи підприємці, що працюють за спрощеною системою оподаткування, бути одночасно платником ПДВ?

- Так
- Ні

20. Фізичні особи-підприємці, які перебувають у 3 групі платників єдиного податку, та сплачують ПДВ, нараховують єдиний податок за ставкою ___ відсотків від доходу

- 3
- 5
- 6
- 10

21. Фізичні особи-підприємці, які перебувають у 3 групі платників єдиного податку, та не сплачують ПДВ, нараховують єдиний податок за ставкою ___ відсотків від доходу

- 3
- 5
- 6
- 10

22. Ставка єдиного податку обирається із встановленого діапазону:

міською радою
Кабінетом Міністрів
Верховною Радою
платником податку

23. Граничний обсяг доходу юридичної особи платника єдиного податку, що перебуває в 4 групі становить:

- 500 тис.грн.
- 1 млн.грн.
- 3 млн.грн.
- 5 млн.грн.

24. Юридичні особи, які перебувають у 4 групі платників єдиного податку, та сплачують ПДВ, нараховують єдиний податок за ставкою ___ відсотків від доходу

- 3
- 5
- 16
- 8

25. Юридичні особи, які перебувають у 4 групі платників єдиного податку, та не сплачують ПДВ, нараховують єдиний податок за ставкою ___ відсотків від доходу

- 3
- 5
- 8
- 16

26. Граничний обсяг доходу юридичної особи платника єдиного податку, що перебуває в 5 групі становить:

- 500 тис.грн.
- 3 млн.грн.
- 5 млн.грн.
- 20 млн.грн.

27. Юридичні особи, які перебувають у 4 групі платників єдиного податку, та сплачують ПДВ, нараховують єдиний податок за ставкою ___ відсотків від доходу

- 3
- 5

7

8

28. Юридичні особи, які перебувають у 4 групі платників єдиного податку, та не сплачують ПДВ, нараховують єдиний податок за ставкою ___ відсотків від доходу

3

5

7

8

29. Юридичні особи, які перебувають у 6 групі платників єдиного податку, та сплачують ПДВ, нараховують єдиний податок за ставкою ___ відсотків від доходу

3

5

7

8

30. Юридичні особи, які перебувають у 6 групі платників єдиного податку, та не сплачують ПДВ, нараховують єдиний податок за ставкою ___ відсотків від доходу

3

5

7

8

31. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, відноситься до ___ податків.

Місцевих

Загальнодержавних

32. Чи сплачується податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, з будівель дитячих будинків сімейного типу?

Так

Ні

33. Чи сплачується податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, з будівель приватних майстерень?

Так

Ні

34. Чи сплачується податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, з житлових будинків?

Так

Ні

35. Чи сплачується податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, з гуртожитків?

Так

Ні

36. Чи мають право міські ради встановлювати додаткові пільги з податку на нерухоме майно?

Так

Ні

37. Громадяни сплачують податок на нерухоме майно протягом ____ днів після отримання податкового повідомлення-рішення.

- 30
- 60
- 90

38. Податкове повідомлення-рішення про суму сплати податку і відповідні платіжні реквізити органу місцевого самоврядування за місцезнаходженням кожного з об'єктів житлової нерухомості, прямує (вручається) громадянину органом Міндоходів за місцем його податкової адреси (місцем реєстрації) до ____

- 1 липня звітного року
- 1 січня звітного року
- 31 грудня

39. Ставки податку для фізичних осіб встановлюються в розмірі не більше 1 відсотка від мінімальної заробітної плати для квартири/квартир, житлова площа яких не перевищує ____ метрів,

- 100 кв.
- 240 кв.
- 500 кв.

40. Ставки податку для фізичних осіб встановлюються в розмірі не більше 1 відсотка від мінімальної заробітної плати для житлових будинків, житлова площа яких не перевищує ____ метрів

- 100 кв.
- 740 кв.
- 500 кв.

41. Ставки податку для фізичних осіб встановлюються в розмірі 2,7 відсотки - для квартири/квартир, житлова площа яких перевищує

- 140 кв. метрів
- 240 кв. метрів
- 340 кв. метрів

42. Ставки податку для фізичних осіб встановлюються в розмірі 2,7 відсотки від мінімальної заробітної плати для житлових будинків, житлова площа яких перевищує ____ метрів

- 100 кв.
- 740 кв.
- 500 кв.

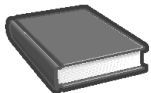
Рекомендована література:

1. Подмарьов О. Податковий кодекс - перші кроки у системі оподаткування прибутку підприємств / О. Подмарьов //Інвестиції: практика та досвід.-2011.-№7.-С. 59-62 –
2. Проскура С. Податкові аспекти управління витратами виробництва / С.Проскура //Актуальні проблеми економіки.-2009.-№6.-С. 255-263 –

3. Сердюк В.М. Податковий облік: навчальний посібник / Сердюк В.М. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 312с. –

ТЕМА 14. МИТНИЙ КОНТРОЛЬ

Зміст теоретичної частини заняття:

- 14.1 Єдина митна територія України. Структура митних органів України.
- 14.2 Митний контроль і зони митного контролю.
- 14.3 Митний режим.
- 14.4 Технічні засоби контролю.
- 14.5 Вантажна декларація. Декларація митної вартості.
- 14.6 Методи визначення митної вартості. Періодична митна декларація. Тимчасова та неповна декларація. Окрема митна декларація. Попередня декларація. Форми митного контролю.
- 14.7 Заходи примусового характеру.
- 14.8 Основні процедури і етапи митного контролю і митного оформлення товарів.

Орієнтовний хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями (до 3-х хвилин)
2. Перевірка присутності студентів (до 3-х хвилин)
3. Обговорення та закріплення лекційного матеріалу (до 45-хвилин)
4. Вирішення задач, ситуаційних вправ, проведення розрахунків та формулювання висновків (до 25-хвилин)
5. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання (до 4-х хвилин)

Питання для обговорення:

1. Які процедури містить митний контроль?
2. Яка відмінність між митницею, митним постом та митною лабораторією?
3. З якою метою створюються митні варті?
4. Що таке «митний режим»?
5. Охарактеризуйте порядок подання митних декларацій за напрямками переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України?
6. Поясніть особливості складання вантажної митної декларації.
7. Під час яких митних операцій подається митному органу уніфікована митна квитанція?
8. Охарактеризуйте особливості складання та подання тимчасової та неповної декларації.

Практична частина заняття Завдання № 14.1

Необхідно розрахувати фактурну вартість товару, митну вартість, суми мита, митного збору та ПДВ.

Підприємство-резидент «Україна» на підставі договору купівлі-продажу з підприємством-нерезидентом «Африка» одержало товар на суму 55303 дол. США (452 од. за ціною 74 дол. США за одиницю), у тому числі транспортні послуги на території України на 210 дол. США (відповідно до рахунку-фактури) на умовах СРТ (перевезення оплачене до пункту призначення) м. Сум. Даний товар обкладається митом за ставкою 10%, ставка митного збору 0,2%. Курс НБУ на дату оформлення вантажної митної декларації — 5,54 грн/дол. США.

Тестові завдання:

1. Сукупність заходів, що здійснюються митними органами в межах своєї компетенції з метою додержання нормативно-правових норм із питань переміщення товарів, транспортних засобів, стягнення окремих податків і зборів – це:

- податковий контроль
- митний контроль
- податково-митний контроль

2. Чи правильним є твердження, що митний пост є структурним підрозділом митниці?

- Так
- Ні

3. Чи правильним є твердження, що митниця є структурним підрозділом митного посту?

- Так
- Ні

4. Митні лабораторії проводять експертизи...:

- лише за запитами митних органів
- за запитами митних та податкових органів
- за загальним спектром замовників

5. За умов експортних поставок подаються наступні види декларацій:

- уніфікована митна декларація
- вантажна декларація
- декларація митної вартості
- періодична митна декларація

Рекомендована література:

1. Закон України "Про систему оподаткування" від 18.02.1997 р. зі змінами і доповненнями.

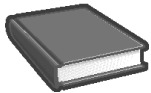
2. Закон України "Про Державну податкову службу" від 05.02. 1998 р. № 83/98 зі змінами і доповненнями.
3. Ісашина Г. Ю. Податковий менеджмент: Навчальний посібник. - К.: ЦУЛ, 2003.
4. Кізіма А. Я. Податковий менеджмент: Навчально-методичний посібник. - Тернопіль: Астон, 2002. - 166с.
5. Онисько С. М., Тофан І. М.. Податкова система: Підручник.-Львів: Магнолія Плюс, 2005. - 332 с.
6. Хотинская Г.И. Налоговый менеджмент и его эффективность // Финансовый менеджмент. - 2002. - №2. - С. 35-50.,

ТЕМА 15.

ЗАХІДНИЙ ДОСВІД АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ

Зміст теоретичної частини заняття:

- 15.1 Особливості побудови та роботи податкової системи Великої Британії.
- 15.2 Особливості побудови та роботи податкової системи Франції.
- 15.3 Особливості побудови та роботи податкової системи Німеччини.
- 15.4 Особливості побудови та роботи податкової системи Італії.

Орієнтовний хід проведення заняття:

1. Оголошення теми та її зв'язок із лекціями (до 3-х хвилин)
2. Перевірка присутності студентів (до 3-х хвилин)
3. Обговорення та закріплення лекційного матеріалу (до 45-хвилин)
4. Вирішення задач, ситуаційних вправ, проведення розрахунків та формулювання висновків (до 25-хвилин)
5. Оголошення оцінок і пояснення домашнього завдання (до 4-х хвилин)

Термінологічний словник

Активи – у значенні, наведеному в Законі України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні";

Амортизація – систематичний розподіл вартості основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів, що амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації);

Акцизний податок – непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених ПК як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції);

Акцизний склад – спеціально обладнані приміщення на обмеженій території (далі – приміщення), розташовані на митній території України, де під контролем постійних представників органу державної податкової служби розпорядник акцизного складу провадить свою господарську діяльність шляхом вироблення, оброблення (перероблення), змішування, розливу, пакування, фасування, зберігання, одержання чи видачі спирту етилового, горілки та лікєро-горілочаних виробів;

Оскарження рішень контролюючих органів – оскарження платником податку податкового повідомлення – рішення про визначення сум грошового зобов'язання платника податків або будь-якого рішення контролюючого органу в порядку і строки, які встановлені цим Кодексом за процедурами адміністративного оскарження, або в судовому порядку;

Аукціон (публічні торги) – публічний спосіб продажу активів з метою отримання максимальної виручки від продажу активів у визначений час і в установленому місці;

Балансова вартість основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів – сума залишкової вартості таких засобів та активів, яка визначається як різниця між первісною вартістю з урахуванням переоцінки і сумою накопиченої амортизації;

Бартерна (товарообмінна) операція – господарська операція, яка передбачає проведення розрахунків за товари (роботи, послуги) у негрошовій формі в рамках одного договору;

Безнадійна заборгованість – заборгованість, що відповідає одній з таких ознак:

а) заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких минув строк позовної давності;

б) прострочена заборгованість, що не погашена внаслідок недостатності майна фізичної особи, за умови, що дії кредитора, спрямовані на примусове стягнення майна боржника, не призвели до повного погашення заборгованості;

в) заборгованість, що не погашена внаслідок недостатності майна: суб'єктів господарювання, оголошених банкрутами у встановленому законом порядку або знятих з реєстрації як суб'єкти господарювання у зв'язку з їх ліквідацією;

г) заборгованість, що не погашена внаслідок недостатності коштів, отриманих від продажу на відкритих аукціонах (публічних торгах) та в інший спосіб, передбачений умовами договору застави, майна позичальника, переданого у заставу як забезпечення зазначеної заборгованості за умови, що інші юридичні дії кредитора щодо примусового стягнення іншого майна позичальника не призвели до погашення заборгованості в повному обсязі;

г) заборгованість, стягнення якої стало неможливим у зв'язку з дією обставин непереборної сили, стихійного лиха (форс-мажорних обставин), підтверджених у порядку, передбаченому законодавством;

д) прострочена заборгованість померлих фізичних осіб, а також осіб, які у судовому порядку визнані безвісно відсутніми, недієздатними або оголошені

померлими, а також прострочена заборгованість фізичних осіб, засуджених до позбавлення волі;

Безоплатно надані товари, роботи, послуги:

а) товари, що надаються згідно з договорами дарування, іншими договорами, за якими не передбачається грошова або інша компенсація вартості таких товарів чи їх повернення, або без укладення таких договорів;

б) роботи (послуги), що виконуються (надаються) без висування вимоги щодо компенсації їх вартості;

в) товари, передані юридичній чи фізичній особі на відповідальне зберігання і використанні нею;

Будівлі – земельні поліпшення, що складаються з несучих та огорожувальних або сполучених (несуче-огорожувальних) конструкцій, які утворюють наземні або підземні приміщення, призначені для проживання або перебування людей, розміщення майна, тварин, рослин, збереження інших матеріальних цінностей, провадження економічної діяльності;

Виробнича дотація з бюджету – фінансова допомога з боку держави, що надається суб'єкту господарювання на безповоротній основі з метою зміцнення його фінансово-економічного становища та/або для забезпечення виробництва товарів, виконання робіт, надання послуг;

Бюджетне відшкодування – відшкодування від'ємного значення податку на додану вартість на підставі підтвердження правомірності сум бюджетного відшкодування податку на додану вартість за результатами перевірки платника, у тому числі автоматичне бюджетне відшкодування;

Вартість основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів, яка амортизується, – первісна або переоцінена вартість основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості;

Вартість малоцінних необоротних матеріальних активів, яка амортизується, – первісна або переоцінена вартість малоцінних необоротних матеріальних активів;

Великий платник податків – юридична особа, у якої обсяг доходу від усіх видів діяльності за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали перевищує п'ятсот мільйонів гривень або загальна сума сплачених до Державного бюджету України податків за платежами, що контролюються органами державної податкової служби, за такий самий період перевищує дванадцять мільйонів гривень;

Витрати – сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних для провадження господарської діяльності платника податку, в результаті яких відбувається зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, внаслідок чого відбувається зменшення власного капіталу (крім змін капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власником);

Власники земельних ділянок – юридичні та фізичні особи (резиденти і нерезиденти), які відповідно до закону набули права власності на землю в Україні,

а також територіальні громади та держава щодо земель комунальної та державної власності відповідно;

Господарська діяльність – діяльність особи, що пов'язана з виробництвом (виготовленням) та/або реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг, спрямована на отримання доходу і проводиться такою особою самостійно та/або через свої відокремлені підрозділи, а також через будь-яку іншу особу, що діє на користь першої особи, зокрема за договорами комісії, доручення та агентськими договорами;

Грошове зобов'язання платника податків – сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету як податкове зобов'язання та/або штрафну (фінансову) санкцію, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності;

Гудвіл (вартість ділової репутації) – нематеріальний актив, вартість якого визначається як різниця між ринковою ціною та балансовою вартістю активів підприємства як цілісного майнового комплексу, що виникає в результаті використання кращих управлінських якостей, домінуючої позиції на ринку товарів, послуг, нових технологій тощо. Вартість гудвілу не підлягає амортизації і не враховується під час визначення витрат платника податку, щодо активів якого виник такий гудвіл;

Давальницька сировина – сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, що є власністю одного суб'єкта господарювання (замовника) і передаються іншому суб'єкту господарювання (виробнику) для виробництва готової продукції, з подальшим переданням або поверненням такої продукції або її частини їх власникові або за його дорученням іншій особі.

Дані державного земельного кадастру – сукупність відомостей і документів про місце розташування та правовий режим земельних ділянок, їх оцінку, класифікацію земель, кількісну та якісну характеристики, розподіл серед власників землі та землекористувачів, підготовлених відповідно до закону;

Дебітор – особа, у якої внаслідок минулих подій утворилася заборгованість перед іншою особою у формі певної суми коштів, їх еквіваленту або інших активів;

Депозит (вклад) – кошти, які надаються фізичними чи юридичними особами в управління резиденту, визначеному фінансовою організацією згідно із законодавством України, або нерезиденту на строк або на вимогу та під процент на умовах видачі на першу вимогу або повернення зі впливом встановленого договором строку. Залучення депозитів може здійснюватися у формі випуску (емісії) ощадних (депозитних) сертифікатів. Правила здійснення депозитних операцій встановлюються: для банківських депозитів – Національним банком України відповідно до законодавства; для депозитів (внесків) до інших фінансових установ – державним органом, визначеним законом;

Дериватив – стандартний документ, що засвідчує право та/або зобов'язання придбати чи продати у майбутньому цінні папери, матеріальні або нематеріальні активи, а також кошти на визначених ним умовах. Стандартна (типова) форма деривативів і порядок їх випуску та обігу встановлюються законодавством. До

деривативів належать: своп, опціон, форвардний контракт, ф'ючерсний контракт (ф'ючерс).

Діяльність у сфері розваг – господарська діяльність юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, що полягає у проведенні лотерей, а також розважальних ігор, участь в яких не передбачає одержання її учасниками грошових або майнових призів (виграшів), зокрема більярд, кегельбан, боулінг, настільні ігри, дитячі відеоігри тощо;

Додаткові блага – кошти, матеріальні чи нематеріальні цінності, послуги, інші види доходу, що виплачуються (надаються) платнику податку податковим агентом, якщо такий дохід не є заробітною платою та не пов'язаний з виконанням обов'язків трудового найму або не є винагородою за цивільно-правовими договорами (угодами), укладеними з таким платником податку.

Заробітна плата – основна та додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, які виплачуються (надаються) платнику податку у зв'язку з відносинами трудового найму згідно із законом;

Дивіденди – платіж, що здійснюється юридичною особою – емітентом корпоративних прав чи інвестиційних сертифікатів на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку.

Дохід з джерелом їх походження з України – будь-який дохід, отриманий резидентами або нерезидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності на території України (включаючи виплату (нарахування) винагороди іноземними роботодавцями), її континентальному шельфі, у виключній (морській) економічній зоні, у тому числі, але не виключно, доходи у вигляді:

а) процентів, дивідендів, роялті та будь-яких інших пасивних (інвестиційних) доходів, сплачених резидентами України;

б) доходів від надання резидентам або нерезидентам в оренду (користування) майна, розташованого в Україні, включаючи рухомий склад транспорту, приписаного до розташованих в Україні портів;

в) доходів від продажу рухомого та нерухомого майна, доходів від відчуження корпоративних прав, цінних паперів, у тому числі акцій українських емітентів;

г) доходів, отриманих у вигляді внесків та премій на страхування і перестраховування ризиків на території України;

г) доходів страховиків – резидентів від страхування ризиків страхувальників – резидентів за межами України;

д) інших доходів від діяльності, у тому числі пов'язаних з повною або частковою переуступкою прав та обов'язків за угодами про розподіл продукції на митній території України або на територіях, що перебувають під контролем митних органів (у зонах митного контролю, на спеціалізованих ліцензійних митних складах тощо);

е) спадщини, подарунків, виграшів, призів;

є) заробітної плати, інших виплат та винагород, виплачених відповідно до умов трудового та цивільно-правового договору;

ж) доходів від зайняття підприємницькою та незалежною професійною діяльністю;

Дохід, отриманий з джерел за межами України, – будь-який дохід, отриманий резидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності за межами митної території України, включаючи проценти, дивіденди, роялті та будь-які інші види пасивних доходів, спадщину, подарунки, виграші, призи, доходи від виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими та трудовими договорами, від надання резидентам в оренду (користування) майна, розташованого за межами України, включаючи рухомий склад транспорту, приписаного до розташованих за межами України портів, доходи від продажу майна, розташованого за межами України, дохід від відчуження інвестиційних активів, у тому числі корпоративних прав, цінних паперів тощо; інші доходи від будь-яких видів діяльності за межами митної території України або територій, непідконтрольних митним органам;

Доходи – загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, її континентальному шельфі у виключній (морській) економічній зоні, так і за їх межами;

Екологічний податок – загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів, фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками, фактичного обсягу утворених радіоактивних відходів та з фактичного обсягу радіоактивних відходів, накопичених до 1 квітня 2009 року;

Емісійний дохід – сума перевищення надходжень, отриманих емітентом від емісії (випуску) власних акцій (інших корпоративних прав) та інвестиційних сертифікатів, над номінальною вартістю таких акцій (інших корпоративних прав) та інвестиційних сертифікатів (під час їх первинного розміщення), або над ціною зворотного викупу під час наступних розміщень інвестиційних сертифікатів та акцій інвестиційних фондів;

Єдиний реєстр податкових накладних – реєстр відомостей щодо податкових накладних та розрахунків коригування, який ведеться центральним органом державної податкової служби в електронному вигляді згідно з наданими платниками податку на додану вартість електронними документами;

Звичайна процентна ставка за депозит (вклад) – процентна ставка, що встановлюється за кожним видом депозиту (вкладу) для всіх вкладників на умовах, визначених внутрішніми правилами фінансової установи, та офіційно оприлюднена на дату підписання депозитного договору;

Звичайна ставка проценту за кредит (позику) – розмір доходу фінансової установи у вигляді процентної ставки за кредит (позику), що встановлюється залежно від виду кредиту (позики) в межах мінімального та максимального розмірів процентної ставки та тарифу за такі послуги за таким видом кредиту

(позики) всім позичальникам на стандартних умовах, визначених внутрішніми правилами фінансової установи;

Звичайна ціна – ціна товарів (робіт, послуг), визначена сторонами договору, якщо інше не встановлено ПК. Якщо не доведено зворотне, вважається, що така звичайна ціна відповідає рівню ринкових цін;

Земельний податок – обов'язковий платіж, що справляється з власників земельних ділянок та земельних часток (паїв), а також постійних землекористувачів;

Землекористувачі – юридичні та фізичні особи (резиденти і нерезиденти), яким відповідно до закону надані у користування земельні ділянки державної та комунальної власності, у тому числі на умовах оренди;

Земельна ділянка – частина земної поверхні з установленими межами, певним місцем розташування, цільовим (господарським) призначенням та з визначеними щодо неї правами;

Земельне поліпшення – результати будь-яких заходів, що призводять до зміни якісних характеристик земельної ділянки та її вартості. До земельних поліпшень належать матеріальні об'єкти, розташовані у межах земельної ділянки, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни призначення, а також результати господарської діяльності або проведення певного виду робіт (зміна рельєфу, поліпшення ґрунтів, розміщення посівів, багаторічних насаджень, інженерної інфраструктури тощо);

Землі сільськогосподарського призначення – землі, надані для виробництва сільськогосподарської продукції, здійснення сільськогосподарської науково-дослідної та навчальної діяльності, розміщення відповідної виробничої інфраструктури, у тому числі інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції, або призначені для цих цілей;

Ідентичні товари (роботи, послуги) – товари (роботи, послуги), що мають однакові характерні для них основні ознаки. При цьому під ідентичними розуміються товари, що мають однакові ознаки з оцінюваними товарами, у тому числі такі, як: а) фізичні характеристики; б) якість та репутація на ринку; в) країна виробництва (походження); г) виробник.

Інвестиції – господарські операції, які передбачають придбання основних засобів, нематеріальних активів, корпоративних прав та/або цінних паперів в обмін на кошти або майно. **Інвестиції поділяються на:**

а) **капітальні інвестиції** – господарські операції, що передбачають придбання будинків, споруд, інших об'єктів нерухомої власності, інших основних засобів і нематеріальних активів, що підлягають амортизації відповідно до норм цього Кодексу;

б) **фінансові інвестиції** – господарські операції, що передбачають придбання корпоративних прав, цінних паперів, деривативів та/або інших фінансових інструментів. **Фінансові інвестиції поділяються на:**

- **прямі інвестиції** – господарські операції, що передбачають внесення коштів або майна в обмін на корпоративні права, емітовані юридичною особою при їх розміщенні такою особою;

- **портфельні інвестиції** – господарські операції, що передбачають купівлю цінних паперів, деривативів та інших фінансових активів за кошти на фондовому ринку або біржовому товарному ринку;

в) реінвестиції – господарські операції, що передбачають здійснення капітальних або фінансових інвестицій за рахунок прибутку, отриманого від інвестиційних операцій;

Іпотечний житловий кредит – фінансовий кредит, що надається фізичній особі банківською чи іншою фінансовою установою відповідно до закону строком не менш як на п'ять повних календарних років для фінансування витрат, пов'язаних з придбанням квартири (кімнати) чи житлового будинку (його частини) або будівництвом житлового будинку (його частини), що надаються у власність позичальника, з прийняттям кредитором такого житла (землі, що знаходиться під таким житловим будинком, у тому числі присадибної ділянки) у заставу;

Кредитор – юридична або фізична особа, яка має підтвержені у встановленому порядку вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника, у тому числі щодо виплати заборгованості із заробітної плати працівникам боржника, а також контролюючі органи – щодо податків та зборів;

Лізингова (орендна) операція – господарська операція (крім операцій з фрахтування (чартеру) морських суден та інших транспортних засобів) фізичної чи юридичної особи (орендодавця), що передбачає надання основних фондів у користування іншим фізичним чи юридичним особам (орендарям) за плату та на визначений строк.

Лізингові (орендні) операції здійснюються у вигляді оперативного лізингу (оренди), фінансового лізингу (оренди), зворотного лізингу (оренди), оренди житла з викупом, оренди земельних ділянок та оренди будівель, у тому числі житлових приміщень.

Лізингові операції поділяються на:

а) оперативний лізинг (оренда) – господарська операція фізичної або юридичної особи, що передбачає передачу орендарю основного фонду, придбаного або виготовленого орендодавцем, на умовах інших, ніж ті, що передбачаються фінансовим лізингом (орендою);

б) фінансовий лізинг (оренда) – господарська операція, що здійснюється фізичною або юридичною особою і передбачає передачу орендарю майна, яке є основним засобом згідно з цим Кодексом і придбане або виготовлене орендодавцем, а також усіх ризиків та винагород, пов'язаних з правом користування та володіння об'єктом лізингу.

Лізинг (оренда) вважається фінансовим, якщо лізинговий (орендний) договір містить одну з таких умов:

об'єкт лізингу передається на строк, протягом якого амортизується не менш як 75 відсотків його первісної вартості, а орендар зобов'язаний придбати об'єкт лізингу у власність протягом строку дії лізингового договору або в момент його закінчення за ціною, визначеною у такому лізинговому договорі;

балансова (залишкова) вартість об'єкта лізингу на момент закінчення дії лізингового договору, передбаченого таким договором, становить не більш як 25

відсотків первісної вартості ціни такого об'єкта лізингу, що діє на початок строку дії лізингового договору;

сума лізингових (орендних) платежів з початку строку оренди дорівнює первісній вартості об'єкта лізингу або перевищує її;

майно, що передається у фінансовий лізинг, виготовлене за замовленням лізингоотримувача (орендаря) та після закінчення дії лізингового договору не може бути використаним іншими особами, крім лізингоотримувача (орендаря), виходячи з його технологічних та якісних характеристик.

в) зворотний лізинг (оренда) – господарська операція, що здійснюється фізичною чи юридичною особою і передбачає продаж основних засобів фінансовій організації з одночасним зворотним отриманням таких основних засобів такою фізичною чи юридичною особою в оперативний або фінансовий лізинг;

г) оренда житлових приміщень – операція, що передбачає надання житлового будинку, квартири або їх частини її власником у користування орендарю на визначений строк для цільового використання за орендну плату;

г) оренда житла з викупом – господарська операція юридичної особи, що передбачає відповідно до договору оренди житла з викупом передання другій стороні – фізичній особі (особі-орендарю) майнових прав на нерухомість, будівництво якої не завершено та/або житло за плату на довготривалий (до 30 років) строк, після закінчення якого або достроково, за умови повної сплати орендних платежів та відсутності інших обтяжень та обмежень на таке житло, житло переходить у власність орендаря. Оренда житла з викупом може передбачати відступлення права вимоги на платежі за договором оренди житла з викупом;

Максимальні роздрібні ціни – ціни, встановлені на підакцизні товари (продукцію з урахуванням усіх видів податків (зборів), вищими за які не може здійснюватися продаж підакцизних товарів (продукції) у роздрібній торгівлі. Максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари (продукцію) встановлюються виробниками або імпортерами товарів (продукції) шляхом декларування таких цін у порядку, встановленому ПК;

Марка акцизного податку – спеціальний знак для маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів, віднесений до документів суворого обліку, який підтверджує сплату акцизного податку, легальність ввезення та реалізації на території України цих виробів;

Маркетингові послуги (маркетинг) – послуги, що забезпечують функціонування діяльності платника податків у сфері вивчення ринку, стимулювання збуту продукції (робіт, послуг), політики цін, організації та управлінні руху продукції (робіт, послуг) до споживача та післяпродажного обслуговування споживача в межах господарської діяльності такого платника податків. До маркетингових послуг належать, у тому числі: послуги з розміщення продукції платника податку в місцях продажу, послуги з вивчення, дослідження та аналізу споживчого попиту, внесення продукції (робіт, послуг) платника податку до інформаційних баз продажу, послуги зі збору та розповсюдження інформації про продукцію (роботи, послуги);

Матеріальні активи – основні засоби та оборотні активи у будь-якому вигляді (включаючи електричну, теплову та іншу енергію, газ, воду), що не є коштами, цінними паперами, деривативами і нематеріальними активами;

Мінімальне акцизне податкове зобов'язання – мінімальна величина податкового зобов'язання зі сплати акцизного податку з сигарет, виражена у твердій сумі за 1000 штук сигарет одного найменування, реалізованих на митній території України чи ввезених на митну територію України;

Нематеріальні активи – право власності на результати інтелектуальної діяльності, у тому числі промислової власності, а також інші аналогічні права, визнані об'єктом права власності (інтелектуальної власності), право користування майном та майновими правами платника податку в установленому законодавством порядку, у тому числі набуті в установленому законодавством порядку права користування природними ресурсами, майном та майновими правами;

Неприбуткові підприємства, установи та організації – підприємства, установи та організації, основною метою діяльності яких є не одержання прибутку, а провадження благодійної діяльності та меценатства і іншої діяльності, передбаченої законодавством;

Нерезиденти – це:

а) іноземні компанії, організації, утворені відповідно до законодавства інших держав, їх зареєстровані (акредитовані або легалізовані) відповідно до законодавства України філії, представництва та інші відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України;

б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва інших держав і міжнародних організацій в Україні;

в) фізичні особи, які не є резидентами України;

Несільськогосподарські угіддя – господарські шляхи і прогони, полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, крім віднесених до земель лісогосподарського призначення, землі під господарськими будівлями і дворами, землі під інфраструктурою оптових ринків сільськогосподарської продукції, землі тимчасової консервації тощо;

Новий транспортний засіб – транспортний засіб, що не має актів державної реєстрації уповноважених органів, у тому числі іноземних, які дають право на його експлуатацію;

Об'єкти житлової нерухомості – будівлі, віднесені відповідно до законодавства до житлового фонду, дачні та садові будинки. **Об'єкти житлової нерухомості поділяються на такі типи:**

а) *житловий будинок* – будівля капітального типу, споруджена з дотриманням вимог, встановлених законом, іншими нормативно-правовими актами, і призначена для постійного у ній проживання. Житлові будинки поділяються на житлові будинки садибного типу та житлові будинки квартирної типу різної поверховості;

б) *житловий будинок садибного типу* – житловий будинок, розташований на окремій земельній ділянці, який складається із житлових та допоміжних (нежитлових) приміщень;

в) *прибудова до житлового будинку* – частина будинку, розташована поза контуром його капітальних зовнішніх стін, і яка має з основною частиною будинку одну (або більше) спільну капітальну стіну;

г) *квартира* – ізольоване помешкання в житловому будинку, призначене та придатне для постійного у ньому проживання;

д) *котедж* – одно-, півтораповерховий будинок невеликої житлової площі для постійного чи тимчасового проживання з присадибною ділянкою;

е) *кімнати у багатосімейних (комунальних) квартирах* – ізольовані помешкання в квартирі, в якій мешкають двоє чи більше квартиронаймачів;

ж) *садовий будинок* – будинок для літнього (сезонного) використання, який в питаннях нормування площі забудови, зовнішніх конструкцій та інженерного обладнання не відповідає нормативам, установленим для житлових будинків;

з) *дачний будинок* – житловий будинок для використання протягом року з метою позаміського відпочинку;

Одиниця площі оподаткованої земельної ділянки:

у межах населеного пункту – 1 (один) метр квадратний (кв. метр);

за межами населеного пункту – 1 (один) гектар (га);

Однорідні (подібні) товари (роботи, послуги) – товари (роботи, послуги), що не є ідентичними, але мають схожі характеристики і складаються із схожих компонентів, у результаті чого виконують однакові функції порівняно з товарами, що оцінюються, та вважаються комерційно взаємозамінними.

Для визначення товарів однорідними (подібними) враховуються такі ознаки:

а) якість та ділова репутація на ринку; б) наявність торговельної марки; в) країна виробництва (походження); г) виробник; д) рік виробництва; е) новий чи вживаний; є) термін придатності;

Основні засоби – матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 2500 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 2500 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік);

Плата за землю – загальнодержавний податок, який справляється у формі земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності;

Плата за марки акцизного податку – плата, що вноситься вітчизняними виробниками та імпортерами алкогольних напоїв і тютюнових виробів за покриття витрат з виробництва, зберігання та реалізації марок акцизного податку. Розмір плати за марки акцизного податку встановлюється Кабінетом Міністрів України;

Погашення податкового боргу – зменшення абсолютного значення суми такого боргу, підтверджене відповідним документом;

Податкова вимога – письмова вимога органу державної податкової служби до платника податків щодо погашення суми податкового боргу;

Податкова застава – спосіб забезпечення сплати платником податків грошового зобов'язання та пені, не сплачених таким платником у строк, визначений ПК.

Податкове зобов'язання – сума коштів, яку платник податків, у тому числі податковий агент, повинен сплатити до відповідного бюджету як податок або збір на підставі, в порядку та строки, визначені податковим законодавством (у тому числі сума коштів, визначена платником податків у податковому векселі та не сплачена в установленій законом строк);

Податкове повідомлення-рішення – письмове повідомлення контролюючого органу (рішення) про обов'язок платника податків сплатити суму грошового зобов'язання, визначену контролюючим органом у випадках, передбачених цим Кодексом та іншими законодавчими актами, контроль за виконанням яких покладено на контролюючі органи, або внести відповідні зміни до податкової звітності;

Пов'язані особи – юридичні та/або фізичні особи, взаємовідносини між якими можуть впливати на умови або економічні результати їх діяльності чи діяльності осіб, яких вони представляють і які відповідають будь-якій з наведених нижче ознак:

юридична особа, що здійснює контроль за господарською діяльністю платника податку або контролюється таким платником податку чи перебуває під спільним контролем з таким платником податку;

фізична особа або члени її сім'ї, які здійснюють контроль за платником податку;

посадова особа платника податку, уповноважена здійснювати від імені платника податку юридичні дії, спрямовані на встановлення, зміну або припинення правових відносин, а також члени її сім'ї;

платники податку – учасники об'єднання підприємств незалежно від його виду та організаційно-правової форми, що провадять свою господарську діяльність шляхом утворення такого об'єднання.

Пеня – сума коштів у вигляді відсотків, нарахованих на суми грошових зобов'язань, не сплачених у встановлені законодавством строки;

Перша реєстрація транспортного засобу – реєстрація транспортного засобу, яка здійснюється уповноваженими державними органами України щодо цього транспортного засобу в Україні вперше;

План – графік документальних виїзних перевірок – перелік платників податків, що підлягають плановій перевірці контролюючими органами у відповідний період календарного року;

Податкова знижка для фізичних осіб, які не є суб'єктами господарювання, – документально підтверджена сума (вартість) витрат платника податку – резидента у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів – фізичних або юридичних осіб протягом звітного року, на яку дозволяється зменшення його

загального річного оподаткованого доходу, одержаного за наслідками такого звітнього року у вигляді заробітної плати, у випадках, визначених ПК;

Податкова порука – видана банком гарантія погашення податкового боргу платника податків. Податковою порукою гарантується погашення грошового зобов'язання, що входить до складу податкового боргу, якщо нарахування такого грошового зобов'язання оскаржується платником податків в адміністративному або судовому порядку.

Податковий борг – сума грошового зобов'язання (з урахуванням штрафних санкцій за їх наявності), самостійно узгодженого платником податків або узгодженого в порядку оскарження, але не сплаченого у встановлений цим Кодексом строк, а також пеня, нарахована на суму такого грошового зобов'язання;

Податковий кредит – сума, на яку платник податку на додану вартість має право зменшити податкове зобов'язання звітнього (податкового) періоду, визначена згідно з ПК;

Податкова різниця – різниця, яка виникає між оцінкою і критеріями визнання доходів, витрат, активів, зобов'язань за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності, та доходами і витратами, визначеними згідно з ПК;

Тимчасова податкова різниця – податкова різниця, яка виникає у звітному періоді та анулюється в наступних звітних податкових періодах;

Покупець марок акцизного податку – суб'єкт господарювання, який відповідно до законодавства України є платником акцизного податку з алкогольних напоїв та тютюнових виробів;

Постачання товарів – будь-яка передача права на розпорядження товарами як власник, у тому числі продаж, обмін чи дарування такого товару, а також постачання товарів за рішенням суду.

Постійна податкова різниця – податкова різниця, яка виникає у звітному періоді та не анулюється в наступних звітних податкових періодах;

Працівник – фізична особа, яка безпосередньо власною працею виконує трудову функцію згідно з укладеним з роботодавцем трудовим договором (контрактом) відповідно до закону;

Продавець марок акцизного податку – органи державної податкової служби;

Продаж (реалізація) товарів – будь-які операції, що здійснюються згідно з договорами купівлі-продажу, міни, поставки та іншими господарськими, цивільно-правовими договорами, які передбачають передачу прав власності на такі товари за плату або компенсацію незалежно від строків її надання, а також операції з безоплатного надання товарів. Не вважаються продажем товарів операції з надання товарів у межах договорів комісії (консигнації), поруки, схову (відповідального зберігання), доручення, довірчого управління, оперативного лізингу (оренди), інших цивільно-правових договорів, які не передбачають передачі прав власності на такі товари;

Продаж результатів робіт (послуг) – будь-які операції господарського, цивільно-правового характеру з виконання робіт, надання послуг, надання права на користування або розпорядження товарами, у тому числі нематеріальними

активами та іншими об'єктами власності, що не є товарами, за умови компенсації їх вартості, а також операції з безоплатного надання результатів робіт (послуг). Продаж результатів робіт (послуг) включає, зокрема, надання права на користування товарами за договорами оперативного лізингу (оренди), продажу, передачі права відповідно до авторських або ліцензійних договорів, а також інші способи передачі об'єктів авторського права, патентів, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної, у тому числі промислової власності;

Проценти – дохід, який сплачується (нараховується) позичальником на користь кредитора як плата за використання залучених на визначений або невизначений строк коштів або майна.

До процентів включаються:

а) платіж за використання коштів або товарів (робіт, послуг), отриманих у кредит;

б) платіж за використання коштів, залучених у депозит;

в) платіж за придбання товарів у розстрочку;

г) платіж за користування майном згідно з договорами фінансового лізингу (оренди) (без урахування частини лізингового платежу, що надається в рахунок компенсації частини вартості об'єкта фінансового лізингу);

г) винагорода (дохід) орендодавця як частина орендного платежу за договором оренди житла з викупом, сплачена фізичною особою платнику податку, на користь якого відступлено право на отримання таких платежів.

Проценти нараховуються у вигляді відсотків на основну суму заборгованості чи вартості майна або у вигляді фіксованих сум.

Пункт продажу товарів – це:

- магазин, інша торговельна точка, що розташовані в окремому приміщенні, будівлі або їх частині, і мають торговельний зал для покупців або використовують для торгівлі його частину;

- кіоск, палатка, інша мала архітектурна форма, яка розташована в окремому приміщенні, але не має вбудованого торговельного залу для покупців;

- автомагазин, розвозка, інший вид пересувної торговельної мережі;

- лоток, прилавок, інший вид торговельної точки у відведеному для торговельної діяльності місці, крім лотків і прилавків, що надаються в оренду суб'єктам господарювання – фізичним особам та розташовані в межах спеціалізованих підприємств сфери торгівлі – ринків усіх форм власності;

- стаціонарна, малогабаритна і пересувна автозаправна станція, заправний пункт, який здійснює торгівлю нафтопродуктами, скрапленим та стиснутим газом;

- фабрика-кухня, фабрика-заготівельня, їдальня, ресторан, кафе, закусочна, бар, буфет, відкритий літній майданчик, кіоск, інший пункт ресторанного господарства;

- оптова база, склад-магазин, інші приміщення, що використовуються для здійснення оптової торгівлі за готівку, інші готівкові платіжні засоби та з використанням платіжних карток;

Реалізація підакцизних товарів (продукції) – будь-які операції на митній території України, що передбачають відвантаження підакцизних товарів

(продукції) згідно з договорами купівлі-продажу, міни, поставки та іншими господарськими, цивільно-правовими договорами з передачею прав власності або без такої, за плату (компенсацію) або без такої, незалежно від строків її надання, а також безоплатного відвантаження товарів, у тому числі з давальницької сировини;

Резиденти – це:

а) юридичні особи та їх відокремлені особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України з місцезнаходженням як на її території, так і за її межами;

б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет;

в) фізична особа – резидент – фізична особа, яка має місце проживання в Україні.

Ринкова ціна – ціна, за якою товари (роботи, послуги) передаються іншому власнику за умови, що продавець бажає передати такі товари (роботи, послуги), а покупець бажає їх отримати на добровільній основі, обидві сторони є взаємно незалежними юридично та фактично, володіють достатньою інформацією про такі товари (роботи, послуги), а також ціни, які склалися на ринку ідентичних (а за їх відсутності – однорідних) товарів (робіт, послуг) у порівняних економічних (комерційних) умовах;

Ризик – ймовірність недекларування (неповного декларування) платником податків податкових зобов'язань, невиконання платником податків іншого законодавства, контроль за яким покладено на органи державної податкової служби;

Роботодавець – юридична особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ чи її представництво) або самозайнята особа, яка використовує найману працю фізичних осіб на підставі укладених трудових договорів (контрактів) та несе обов'язки із сплати їм заробітної плати, а також нарахування, утримання та сплати податку на доходи фізичних осіб до бюджету, нарахувань на фонд оплати праці, інші обов'язки, передбачені законами.

Роялті – будь-який платіж, отриманий як винагорода за користування або за надання права на користування будь-яким авторським та суміжним правом на літературні твори, твори мистецтва або науки, включаючи комп'ютерні програми, інші записи на носіях інформації, відео- або аудіокасети, кінематографічні фільми або плівки для радіо- чи телевізійного мовлення, будь-яким патентом, зареєстрованим знаком на товари і послуги чи торгівельною маркою, дизайном, секретним кресленням, моделлю, формулою, процесом, правом на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау).

Самозайнята особа – платник податку, який є фізичною особою – підприємцем або провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником в межах такої підприємницької чи незалежної професійної діяльності.

Незалежна професійна діяльність – участь фізичної особи у науковій, літературній, артистичній, художній, освітній або викладацькій діяльності, діяльність лікарів, приватних нотаріусів, адвокатів, аудиторів, бухгалтерів,

оцінщиків, інженерів чи архітекторів, особи, зайнятої релігійною (місіонерською) діяльністю, іншою подібною діяльністю за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою – підприємцем та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб;

Собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг – витрати, що прямо пов'язані з виробництвом та/або придбанням реалізованих протягом звітного податкового періоду товарів, виконаних робіт, наданих послуг, які визначаються відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку, що застосовуються в частині, яка не суперечить положенням цього розділу;

Споруди – земельні поліпшення, що не належать до будівель і призначені для виконання спеціальних технічних функцій;

Товари – матеріальні та нематеріальні активи, у тому числі земельні ділянки, земельні частки (паї), а також цінні папери та деривативи, що використовуються у будь-яких операціях, крім операцій з їх випуску (емісії) та погашення.

Товарний кредит – товари (роботи, послуги), що передаються резидентом або нерезидентом у власність юридичних чи фізичних осіб на умовах договору, що передбачає відстрочення остаточних розрахунків на визначений строк та під процент. Товарний кредит передбачає передачу права власності на товари (роботи, послуги) покупцеві (замовникові) у момент підписання договору або в момент фізичного отримання товарів (робіт, послуг) таким покупцем (замовником), незалежно від часу погашення заборгованості;

Торговельна діяльність – роздрібна та оптова торгівля, діяльність у торговельно-виробничій (ресторанне господарство) сфері за готівку, інші готівкові платіжні засоби та з використанням платіжних карток;

Торгівля у розстрочку – господарська операція, яка передбачає продаж резидентом або нерезидентом товарів фізичним чи юридичним особам на умовах розстрочення кінцевого розрахунку, на визначений строк та під процент.

Транспортні засоби, що використовувалися, – транспортні засоби, на які уповноваженими державними органами, в тому числі іноземними, видані реєстраційні документи, що дають право експлуатувати такі транспортні засоби;

Тютюнові вироби – сигарети з фільтром або без фільтру, цигарки, сигари, сигарили, а також люльковий, нюхальний, смоктальний, жувальний тютюн, махорка та інші вироби з тютюну чи його замінників для куріння, нюхання, смоктання чи жування;

Фіксований сільськогосподарський податок – податок, який справляється з одиниці земельної площі у відсотках її нормативної грошової оцінки та сплата якого замінює сплату окремих податків і зборів;

Фінансова допомога – фінансова допомога, надана на безповоротній або поворотній основі.

Безповоротна фінансова допомога – це:

сума коштів, передана платнику податків згідно з договорами дарування, іншими подібними договорами або без укладення таких договорів;

сума безнадійної заборгованості, відшкодована кредитором позичальником після списання такої безнадійної заборгованості;

сума заборгованості одного платника податків перед іншим платником податків, що не стягнута після закінчення строку позовної давності;

основна сума кредиту або депозиту, що надані платнику податків без встановлення строків повернення такої основної суми, за винятком кредитів, наданих під безстрокові облігації, та депозитів до запитання у банківських установах, а також сума процентів, нарахованих на таку основну суму, але не сплачених (списаних);

сума процентів, умовно нарахованих на суму поворотної фінансової допомоги, що залишається неповерненою на кінець звітного періоду, у розмірі облікової ставки Національного банку України, розрахованої за кожний день фактичного використання такої поворотної фінансової допомоги.

Поворотна фінансова допомога – сума коштів, що надійшла платнику податків у користування за договором, який не передбачає нарахування процентів або надання інших видів компенсацій у вигляді плати за користування такими коштами, та є обов'язковою до повернення;

Хронометраж – процес спостереження за веденням господарської діяльності платника податків, який здійснюється під час проведення фактичних перевірок та застосовується органами державної податкової служби з метою встановлення реальних показників щодо діяльності платника податків, яка здійснюється на відповідному місці її провадження;

Штрафна санкція (фінансова санкція, штраф) – плата у вигляді фіксованої суми та/або відсотків, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, а також штрафні санкції за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності;

Касовий метод – метод податкового обліку, за яким дата виникнення податкових зобов'язань визначається як дата зарахування (отримання) коштів на банківський рахунок (у касу) платника податку або дата отримання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) ним товарів (послуг), а дата виникнення права на податковий кредит визначається як дата списання коштів з банківського рахунку (видачі з каси) платника податку або дата надання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) йому товарів (послуг);

Пасивні доходи – доходи, отримані у вигляді процентів, дивідендів, страхових виплат і відшкодувань, а також роялті.

Контрольні запитання

1. Поняття податкового менеджменту та його складові.
2. Органи управління в сфері оподаткування та їх функції.
3. Державна фіскальна служба України, її структура, статус, підпорядкування.
4. Правове регламентування діяльності податкових органів.
5. Функції органів ДФС України.

6. Права податкових органів.
7. Відповідальність платників податків.
8. Сутність та значення обліку платників податків - юридичних осіб.
9. Порядок подання документів для реєстрації у податкових органах.
10. Реєстрація і облік філій, відділень. Єдиний банк даних платників податків - юридичних осіб.
11. Державний реєстр фізичних осіб (ДРФО) - платників податків та інших обов'язкових платежів. Реєстр фізичних осіб - платників податків, суб'єктів підприємницької діяльності: мета створення, зміст інформації, елементи інформаційного фонду Державного реєстру фізичних осіб, джерела формування інформаційного фонду, напрями використання.
12. Особливості взяття на податковий облік фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності.
13. Порядок ведення оперативного обліку платежів до бюджету, склад підрозділів, що здійснюють облік.
14. Особові рахунки платників податків та порядок їх ведення.
15. Документи, на підставі яких проводиться облік нарахованих і фактично сплачених сум податків та платежів до бюджету.
16. Перевірка особових рахунків платників.
17. Податкове зобов'язання платника податків та порядок його узгодження з податковим органом. Правові підстави для самостійного визначення платникам податків сум податкових зобов'язань податковим органом.
18. Поняття податкового компромісу і порядок його застосування в межах адміністративної апеляційної процедури.
19. Поняття податкового боргу, його типи та статуси: інертний та дієвий. Повноваження органів державної податкової служби щодо стягнення податкового боргу. Заходи запобіжного характеру щодо можливості погашення податкового боргу у добровільному порядку (надсилання податкових вимог № 1 і № 2, розстрочення чи відстрочення податкового боргу, спроба досягнення податкового компромісу тощо). Джерела самостійного погашення податкового боргу.
20. Примусове стягнення податкового боргу. Порядок стягнення податкового боргу з платників податків - юридичних осіб. Особливості стягнення податкового боргу: в разі ліквідації, реорганізації та банкрутства платника податків; з фізичних осіб. Етапи процедури банкрутства боржника, який має податковий борг.
21. Порядок застосування заходів стягнення податкової заборгованості з фізичних осіб - платників податків.
22. Класифікація податкових перевірок: документальна невиїзна перевірка, її зміст і завдання, виїзна планова та позапланова документальна перевірка, зустрічні та оперативні перевірки.
23. Зміст програми перевірки.
24. Методика визначення сум податкових зобов'язань за непрямими методами: економічного аналізу; розрахунку грошових надходжень; контролю витрат та доходів суб'єктів господарської діяльності - фізичних осіб; аналізу інформації про доходи та витрати платника податку. Порядок оформлення результатів податкових перевірок (акт, довідка).
25. Зміст акта документальної перевірки: вступна частина, загальні положення, описова частина, висновок та інформативні додатки).
26. Податковий контроль як функція державного управління економікою та як особлива діяльність із виконання податкового законодавства України.
27. Схема проведення податкового контролю: реєстрація і облік платників податків, прийом податкової звітності, нарахування платежів до сплати, контроль за своєчасністю і повнотою їх надходження до відповідних бюджетів та державних цільових фондів, здійснення документальних перевірок.

28. Етапи проведення податкового контролю: доперевірочний аналіз, планування контролю, контакт з об'єктом контролю, документальна перевірка, завершальний етап контролю, реалізація і контроль за виконанням матеріалів перевірки.
29. Шляхи удосконалення етапів та процедур податкового контролю в сучасних умовах.
30. Податковий контроль як складова державного регулювання економіки. Контрольна робота податкової служби України. Система органів податкового контролю. Організація податкового контролю та оцінка його ефективності.
31. Роль податку на прибуток у наповненні державного бюджету. Контроль органів державної податкової служби за нарахуванням та сплатою податку на прибуток.
32. Податок на прибуток: платники, об'єкт оподаткування та порядок обчислення оподаткованого прибутку.
33. Порядок сплати (перерахування) податку до бюджету та контроль податкових інспекцій за розрахунками з бюджетом.
34. Контроль податкової звітності через мережу Internet з використанням електронного цифрового підпису. Підвищення рівня адміністрування податку на прибуток.
35. Контроль за утриманням податків у джерела доходів. Порядок проведення перевірок правильності нарахування, повноти і своєчасності перерахування до бюджету сум прибуткового податку з доходів, отриманих за місцем основної роботи, а також порядок подання та перевірки декларацій про доходи громадян, отримані як за місцем основної роботи, так і за сумісництвом.
36. Контроль у сфері оподаткування доходів громадян від підприємницької діяльності.
37. Особливості контрольної роботи при оподаткуванні доходів іноземних осіб та осіб без громадянства.
38. Суб'єкти малого підприємництва. Умови переходу на спрощену систему оподаткування юридичний і фізичних осіб. Пільги при сплаті єдиного податку.
39. Свідоцтво про сплату єдиного податку. Основні напрями податкового контролю. Податковий контроль за середньообліковою чисельністю працюючих і обсягом виручки від реалізації товарів (робіт, послуг).
40. Ставки оподаткування. Податковий контроль за порядком декларування доходів юридичних і фізичних осіб – суб'єктів підприємництва.
41. Розрахунок і звіт зі сплати єдиного податку. Уточнюючий розрахунок. Книга обліку доходів і витрат.
42. Плата за землю: земельний податок, орендна плата. Об'єкти та суб'єкти оподаткування. Ставки оподаткування. Категорія земель. Індикація грошової оцінки земель. Пільги. Податковий розрахунок земельного податку. Податкова декларація орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності. Основні напрями контролю за стягнення плати за землю.
43. Загальне та спеціальне використання лісових ресурсів.
44. Збір за спеціальне використання води водних об'єктів.
45. Родовища корисних копалин державного та місцевого значення. Нормативи платежів. Суб'єкти й об'єкти майнового оподаткування. Ставки та пільги при сплаті податку.
46. Податковий контроль за чисельністю транспортних засобів та податкова звітність.
47. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
48. Єдиний податок.
49. Збір за здійснення деяких видів підприємницької діяльності.
50. Збір за місця для паркування транспортних засобів.
51. Туристичний збір.
52. Єдина митна територія України. Структура митних органів України.
53. Митний контроль і зони митного контролю.
54. Митний режим.
55. Технічні засоби контролю.
56. Вантажна декларація. Декларація митної вартості.

57. Методи визначення митної вартості. Періодична митна декларація. Тимчасова та неповна декларація. Окрема митна декларація. Попередня декларація. Форми митного контролю.
58. Заходи примусового характеру.
59. Основні процедури і етапи митного контролю і митного оформлення товарів.